Орган Руського Народного Союза в Америці

Свобода

SVOBODA

РІК XX. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 3 ГО ЖОВТНЯ 1912. ЧИСЛО 40. VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, OCTOBER 3, 1912. No. 40.

ПРОТОКОЛ

з XII. Головної Конвенції Руського Народного Союза в Америці, котра відбула ся на днях 9—14 вересня 1912 р. в Wilkes Barre, Pa.

Перший день засіданя, 9. вересня 1912.

О годині 9-тій рано розпочала ся в місцевій гр.-кат. церкві соборна Служба Божа, котру целюбрував Духовн. Отець Р. Н. Союза, о. Мих. Балог при асисті Всч. о. о. Івана Констанкевича з Шамокін, Па. і місцевого пароха Мих. Кузіва. Діяконували Всч. оо. Дмитро Хомяк з Сімпсон, Па. і Мирон Данилович з Ансонії, Конн. По євангелію виголосив о. Хомяк гарну проповідь до присутних на богослуженю делеґатів на тему їх прав і обовязків супроти тих членів, яких вони мають на конвенції заступати, і супроти загального добра тої орґанізації, над котрою вони будуть через кілька днів радити. По Службі Божій вніс о. М. Балог многолітствіє Папі Римському, усьому церковному начальству, всім членам Р. Н. Союза і всьому народови руському. По відсьпіваню многолітствій отправлено панахиду за померших членів орґанізації. На цілім богослуженю сьпівав гарно місцевий мішаний хор під управою дякоучителя, п. А. Лаврова. На самім кінци попросив о. М. Балог делеґатів і урядників Р. Н. Союза, щоби о год. 2-гій пополудни зійшли ся усі до ґалї У. М. С. А. на перше конвенційне засідане.

Перше формальне засідане розпочало ся точно о 2-гій годині пополудни. (Всї дальші засіданя відбували ся також точно о назначеній порі). Духовний Отець Р. Н. Союза, Всч. о. Мих. Балог розпочав обради XII. Головної Конвенції Р. Н. Союза відсьпіванєм молитви „Царю небесний”. Відтак вийшов на естраду Гол. Предсідатель Р. Н. С., п. Д. Капітула і привитав присутних делеґатів і урядників Р. Н. С. торжественною промовою. Ся промова була не дуже довга, але за те гарна своїм змістом, бо навіяна горячим чутєм щирого патріотизму для того народа, котрому він по змозї своїх сил через цїлі два роки служив. З осібною промовою (також дуже гарною) звернув ся п. Капітула до Вп. Семена Демидчука, якого вислали на нашу конвенцію руські центральні Товариства в Галичині в характері свого відпоручника. Пан Демидчук був тою промовою видимо зворушений і подякував за неї сердечно і щиро. Промова нашого дорогого Гостя була дуже інтересна, тому то слухали її всі делеґати і урядники Р. Н. С. з великою увагою. На вічну памятку грядучим поколїням подаємо осьтут хоть коротенький начерк сеї промови, бо цілу, так як її виголосив шан. Делеґат галицької України, годі було записати...

Промова делєгата галицьких товариств п. С. Демидчука.

Дорогі Земляки!

Від Кавказу до Карпат, від Дону, Днїпра, до Сяну — на сїм великім просторі лунає клич, що лучить велику нашу націю в одну сїмю — а се клич: самостійної України. Сей клич відбиваєть ся гомоном від наших гір та летить ген ген аж за море, куди сотки тисяч наших братів пішло шукати красшої долї, — до свобідної американської землї, запалює їх серця до тої спільної ідеї та спонукує їх хоч і на чужині до свого національного житя. І нема нїякої події в старім краю, котраби не знайшла відгомону між американськими Українцями: чи то акт 12 цьвітня і пізнїйші події потім, чи то справа українського унїверситету у Львові, чи справа „Рідної Школи” — все те знаходить живе заінтересоване між нашими дорогими земляками в Америці. Навідворот, всї прояви національного житя, о скільки вони доходять до відомости Галичан, стають предметом дискусії в матїрнім краю. Всї ті факти — се доказ, що мимо віддаленя, мимо инших відносин, серед яких жиють Українцї у всїх частях сьвіта — їх лучить спільний національний інтерес. І сю лучність ми мусимо продовжувати та піддержувати всїми способами і на дальше, щоб колись, можливо що і в недалекім часї, цїлий український народ міг станути грудь при груди, рамя об рамя до визвольної рішучої і послїдної боротьби за самостійність великої нашої вітчини України.

Користаючи з доброї нагоди, а то XII. головної Конвенції нашої найстаршої і найповажнїйшої орґанізації, Русько-Народного Союза, рішили наші орґанізації вислати до Вас, Дорогі Земляки, свого делеґата. Моїми устами складає Вам, Дорогі Братя, привіт наше найстарше товариство „**Просьвіта**” у Львові — матїр усїх пізнїйших просьвітних, економічних, шкільних а навіть і полїтичних орґанізацій. Як колись „Просьвіта” у Львові дала почин до закладаня і повстаня всїх пізнїйших товариств, так і Русько-Народний Союз, хоч має зовсїм инші цїли на оці, одначе гуртуючи в собі найкрасші сили з поміж тутешних Українців, може давати почин до повстаня инших українських орґанізацій. XII. головна Конвенція нехай високо піднесе прапор української ідеї а своїми поважними нарадами причинить ся вона певно до скріпленя і підєму патріотичного духа між тутешними земляками.

Друга наймолодша орґанізація **Краєвий Шкільний Союз — „Рідна Школа”**, що поставив собі за задачу перебоєм зломити кайдани, наложені нашими полїтичними противниками в краю на наше шкільництво, припоручила менї звернутись до Вас, Вп. Панове, з зазивом о матеріяльне попертє наших приватних шкіл а також піддати гадку поставленя своєї шкільної орґанізації в цїли закладаня українських шкіл в Америці. Рідна Школа — се одинокий ратунок перед винародовленєм, на яке засуджені наші земляки, Краєвий Шкільний Союз надїє ся, що сї дві справи найдуть щиру прихильність між нашими земляками в Америці.

Я уповажнений рівнож нашими економічними орґанізаціями, що стоять під проводом Краєвого Союза Кредитового та ревізийного, а з окрема ще від Земельного Банку Гіпотечного, парцеляційного Товариства „Земля” та Союзного Базару у Львові пригадати нашим Дорогим Землякам про обосторонну користь з льокацій капіталів в краєвих інституціях, головно під теперішний тяжкий фінансовий стан в Австрії, а з окрема в Галичині. Сим Ви найкрасще засьвідчите, що хочете помогти нашим братям в Галичині до економічного визволеня, а при тім і самі будете мати користь, бо Ваш тяжко запрацьований гріш буде зложений в своїх певних інституціях. Коли починаєте наради над добром своєї інституції, майте на увазї рівночасно добро цїлої великої Руси-України.

(Дальше буде).

Завізване.

Повідомлені письменно Гол. Предсідателем Р. Н. Союза Урядники мають явити ся на засїдане Гол. Екз. Комітету, що відбуде ся в домі Р. Н. Союза, 83 Grand Str., Jersey City, N. J., дня 8 го жовтня (октобра) с. р. о год. 9-ій рано. Вибрана XII. Гол. Конвенцією „Просьвітна Рада“ появить ся на те саме засїдане дня 10-го жовтня с. р., також о 9-ій годині з рана.

Д. Капітула,
головн. предс. Р. Н. Союза.

Повідомлене.

На жадане почтового уряду повідомляє ся отсим всїх тих членів Р. Н. Союза, котрі мешкають в місцевостях: Coalridge, Larksville, Miners Mills, Maltby, Parsons, Plains і Swoyers, всї в Luzerne County, Pennsylvania, щоб були ласкаві поприсилати до „Свободи“ свої докладні адреси, т. є. імя і назвиско, нумер дому і назву улиці або почтову баксу. Хто з висше наведених місцевостий не застосуєть ся до сего урядового розпорядженя, той не буде діставати „Свободи“, бо кожде невідповідно адресоване число почта буде звертати до нас з жаданєм осібної почтової доплати. Сї адреси просимо присилати як найскорше, бо вже з днем 1-го жовтня (October) с. р. зачнуть листоноші розносити листи і часописи кождому адресатови до його дому.

Експедиція „Свободи“.

Повідомлене.

До всїх місцевих орґанізаторів Р. Н. Союза.

Як всїм Вам відомо, XII та Головна Конвенція Р. Н. С. знесла Уряд Головного Орґанізатора, лишаючи натомість уряди місцевих орґанізаторів. Як ся справа має бути дальше проваджена і в який спосіб, сего XII-та Головна Конвенція не ухвалила; природно, се мусить покінчити вже сам Головний Уряд Р. Н. Союза. Поки се наступить, прошу приняти до відома, що під ту пору я не можу виплачувати жадних премій бувшим орґанізаторам, анї настановляти жадних нових орґанізаторів, нї одобряти старих.

Длятого прошу дотеперішних п. п. орґанізаторів затриматись зі всїми своїми запитами і претенсіями до того часу, доки не вийде нове розпорядженє в сїй справі, що буде оголошене в орґанї Р. Н. Союза.

Премії, які належать ся п. п. місцевим орґанізаторам за місяць серпень, мають бути виплачені інтересованим людям бувшим Головним Орґанізатором, позаяк на покритє тихже Головний Уряд Р. Н. Союза виставив йому чек.

З поважанєм

С. Ядловський,
фінанс. секр. Р. Н. С.

Позір Пп. Делеґати!

Усїх бувших П. П. Делеґатів з XII. Головної Конвенції Р. Н. Союза просить ся отсею дорогою о безпроволочне насилане своїх адрес на руки підписаного, бо конвенційні фотоґрафії вже готові і почнуть зараз розсилати ся.

З високим поважанєм

John Haniak,
613 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa.

На віча!

ПОЗІР ГЕЗЛЕТОНЦІ І ОКОЛИЦЯ!

В вівторок 8 го жовтня с. р.

відбудеть ся

в Hazleton, Pa. на ґалї під числом 73 South Wyoming Str.

ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ,

на котрім буде промовляти Вп. С. Демидчук, відпоручник українських просьвітних товариств в Галичині.

Початок о годині 6-тій вечером.

Обовязком кождого щирого Українця-патріота на сїм вічу явити ся.

За вічевий Комітет:

Вас. Костюк, Фед Поливка,
Андр. Процько, Йосиф Равлюк.

ПОЗІР!

ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

в справі просьвітно-шкільній відбуде ся в четвер вечер

дня 10 го жовтня (октобра) с. р.

в гали гр. кат. церкви при W. Blaine Street, McAdoo, Pa.

На тім вічу буде присутний Вп. Семен Демидчук, делеґат українських товариств з Галичини. Всї Русини з Макаду і околиці повинні на се віче безусловно прибути.

За вічевий Комітет:

о. Вол. Лотович, Д. Капітула,
М. Розгільський.

ВІЧЕ В НЮ ЙОРКУ.

Дня 25. серпня с. р. відбуло ся в Ню Йорку всенародне віче в справі 40-літнього ювилею Івана Франка. Се віче отворив предсідатель Комітету „Збірки на ювилейний дар І. Франка", д. І. Тишко. Він пояснив вічевикам усю дотеперішню акцію сего Комітету і покликав на голову зборів д. Корната, котрий знова взяв собі до помочи двох секретарів, дд. Д. Луцака і М. Маркова. Перший реферат про заслуги Франка для нашого народа та про його житє виголосив д. С. Гладкий; другий реферат мав д. І. Мазур. Оба референти обговорили докладно усї ті обставини, серед яких доводило ся жити та працювати нашому достойному Ювилятови, завізвали зібраний нарід до належного пошанованя Його величезних заслуг та безмежно важкої праці над відродженєм нашої вітчини, і закликали присутних до відповідної вдячности тому незрівнаному „Каменяреви", що через цїлих 40 лїт кував долю і волю цїлій соборній Україні. Обох бесїдників нагородили вічевики щирими оплесками, а результатом сих обох промов була збірка на ювилейний дар Франкови, що принесла разом $42.52. В тій самій справі забирали ще голос инші бесїдники, як дд. Корнат, Кавецький і другі. При кінци віча ухвалено отсю резолюцію:

Віче покликує всї товариства в Ню Йорку, щоби по змозі своїх сил зложили зі своєї каси відповідний даток на ювилейний фонд І. Франка.

Тут подаємо імена тих П. Т. жертводавців, котрі зложили свої датки на віч: М. Чайківська $2.00; по 1 дол.: Голуб, Ковтун, Бемко, Корнатова, Матчак, Чельник, Меренюк і Дмитрук; по 50 ц.: А. Левіцький, Гладкий, П. Левіцький, Джинський, Коровець, Флюрко, Боднар, Заплоцінський, Т. Огродник, Маринюк, Семан, Ганачівський, Гарматюк, Карчевський і Романин; по 25 ц.: Федчишин, Керчівна, Онпськів, Дутка, Задорожний, Кузїв, Цеповський Гурський, Заплатинський, Півовар, Мельник, К. Огроднїк, Заяць, Мудрик, Писарчик, Гладик, Крупнїк і Гупаловський; К. Дубно 20 ц. — Разом $22.20; дрібними датками $20.32. — Загальна квота $42.52.

Д. Луцак і М. Марків,
секретарі віча.

Віче в Woonsocket, R. I.

Після оголошеня в „Свободі" відбуло ся в нашій місцевости віче в справі українського університету у Львові. Що справа про український університет, як також про народні школи єсть горячою, та що український нарід (навіть тут за морем) зрозумів конечну потребу сих двох інституцій, видно було з того, що в означений часї галя була наповнена людьми, які ждали тихо на отворенє віча.

До слова зголошувало ся велике число бесїдників, а кождий старав ся висказати свої горячі бажаня. Голова Тов. „Запорожської Січи" п. В. Патрило, отвираючи віче, попросив на вічевого предсїдателя о. В. Турулу, а сей покликав Й. Липського і Г. Микитина на секретарів.

Перший бесїдник, о. В. Турула оповідав присутним, як то вже від кількасот лїт гноблять Ляхи український нарід, як вони всїлякими підлими способами дошкулюють нашим родимцям, як загарбують українські школи, як переслїдують наших руських учителїв, як не позволяють друкувати руських шкільних книжок, а натомість велять нашій дїтворі вичувати на память всякі істориї про „Кракусів" і „Ванди" і т. п. „Нарід не може звати ся народом без людий учених!" — говорив о. Турула. „У нас їх справдї за мало, а виною тут дуже мале число наших 4 клясових шкіл, через що українські дїти не можуть дістати ся до висших шкіл, а хоть з трудом дістануть ся, то через гнет ляцьких професорів-шовінїстів мусять кидати свої студиї і вертати на село". На кінци своєї промови бесїдник заохочував вічевиків, щоб шанували свою рідну мову і не дали її нікому зневажити!

Другий з ряду промовець, п. Т. Маґаляс змалював своєю різкою мовою живий образ борби українського народу за руську мову та за руські школи, і вичислив по імени тих наших славних героїв, що потерпіли тяжкі муки або й перервали нитку свого молодого житя з любови до рідного народу і за його туземне щастє. Він розтолкував слухачам конечну потребу українського університету у Львові і висказав ганьбу Полякам за їх підлу роботу проти українського народу.

Третий бесїдник, п. С. Мостецький підпер справи обговорені попередними бесїдниками і представив болюче горе і нужду неосвідомленого ще ґазду простолюдя. На се лихо є тільки одна рада, а то: рідні українські школи в Галичині.

Посім прочитано лист о. Даниловича з Ансонії, в котрім сей сьвященик-патріот перепрашає, що ізза недїлї не міг прибути на наше віче, але за те подає на письмі деякі свої вказівки та ради і посилає $1.00 на рідну школу. Вічевики приняли зміст сього листа до відома і подякували його авторови за добре слово та за ласкаву жертву.

Тепер наступила збірка жертв на „Рідну Школу" в Галичині, а опісля промовляло єще кількох людий. І так, п. Н. Шевчук говорив про наших непрошених опікунів — ляшню, про кацапську брудну роботу, про конечність науки в рідній мові і про школу, як одиноку зброю в боротьбі з лютими ворогами. Пп. Пшоновський, А. Швець, М. Чагарин і А. Стадник підпирали сї самі справи та покликували нарід до орґанїзациї, бо лише в добрій орґанїзациї лежить добро народнє; бо де сила, там воля. Вони заохочували людий вступати до нашого Р. Н. Союза, бо та орґанїзация старала ся завсїгди і буде дальше старати ся о добро народнє, о просьвіту, о заложенє своїх шкіл, де буде можна свої дїти навчити любови до свого рідного. Вкінци п. С. Леміщка віддеклямував гарний вірш, а по сїм нарід відсьпівав кілька українських пісень і розійшов ся спокійно домів.

На сїм вічу був великий лад і взірцевий спокій. Се треба завдячити Хв. Урядови Тов. „Запор. Січ", котрий недопустив на салю кацапських кринників.

На тім пропамятнім вічу ухвалено і принято слїдуючі резолюциї: Австрійські горожани, тимчасові робітники в стейтї Rhode Island, в місті Woonsocket, зібрані на всенароднім вічу, жадають:

I. Основаня в як найкоротшім часї українського університету у Львові.

II. Роздїлу Краєвої Ради Шкільної на дві секциї: польську і українську.

III. Удержавленя приватних українських ґімназий.

IV. Заснованя чисто українських семинарий учительських.

Подаю тут імена жертводавців, які зложили свої лепти на фонд „Рідна Школа" в Галичині: о. В. Турула, $2.00; по $1.00: о. Данилович, А. Кондрат, Г. Микитин, Г. Якимець, М. Андрець, А. Самборський, Н. Тригубчак, М. Галас і М. Гевко; Й. Кравчук 75 цнт.; по 50 цнт.: М. Чагарин, Г. Стасишин, Д. Швець, А. Шиманська, К. Квятковська, К. Марків, Г. Питель, А. Швець, А. Чачковський, С. Виспянський, М. Василишин, В. Ходорови, Й. Пуда, Д. Цимбаліста, Ф. Варжибок, Й. Маланчин і Г. Пшоновський; по 25 цнт.: В. Патрило, Йосиф Липський, С. Леміщка, М. Литвин, Д. Хрупалик, Й. Субтельний, А. Стадник, Й. Малик, Д. Бойко, М. Семенів, С. Шевчук, Й. Шевчук, В. Куцярський, С. Стасишин, Я. Гаврилишин, Андр. Гурський, Я. Шаравара, І. Козїв, Й. Пригода, В. Лїщинський, Й. Рапко, В. Козак, Й. Городиський, Д. Пригода, А. Басан, Д. Сілїнський, П. Казан, Й. Бардачевський, П. Заяць, В. Чарний, А. Латвин, В. Липський, К. Рудка, К. Баран, Т. Литвин, В. Пил, М. Ковалик, Т. Сгек, В. Кирилів, Г. Кіт, К. Питель, Г. Сілїнський, М. Гаврилишин, В. Галас, П. Тиняк, Й. Рекович, Й. Ирза, Т. Маґаляс, Т. Вохотний, А. Самборський, Й. Самборський, В. Волянський, С. Мостецький, А. Швець і Т. Кравець; по 20 цнт.: М. Жук, Н. Шевчук, П. Гричух, В. Максимович, А. Шаравара і А. Ґулевич; по 15 цнт.: Р. Максимович, А. Брелїс, В. Турецький, Й. Копитко і Г. Гьйковий; по 10 цнт.: Г. Процишин, А. Градюк, П. Черкас, Н. Савка, М. Липська, О. Швець, А. Лукків, М. Сілїнська, М. Леміщка, Й. Правур, А. Козїброда, Г. Кучер, М. Рапко і К. Шевчук; Н. Штойко 5 цт. Дрібними датками 55 цнт. — Разом $38.45. З того вислано до „Свободи" банковий чек на суму $20.65. Ся квота призначена на „Рідну Школу" в Галичині; $16.20 остає в нашій касї на віче у місцевости Woonsocket, R. I. Розходи: $1.50 вічева галя, 10 цнт. висилка порученого листа. Загальна квота виносить отже $38.45.

Йосиф Липський, секр. віча.

Великі люди Васьо і Михасьо.

В 35 ч. олифантської „Правди" поміщена статя п. з. „У людей и у нас". Тая статя, єсли її добре розуміти, позволяє хитрим людям, якими тепер при „Правдї" Васьо і Михасьо, мати хотьби які великі блуди, бо вони суть найбільшими сьвітилами О. Р. Братств і тілько їм обом може служити „Правда", а не „Обществу", якого вона орґаном, і не цїлому загалови. Не будь їх, не було би і „Общества", — так воно ніби на око й виходить...

Оден з тих „великих людий" поставив собі каменицю, другий купив фарму. Оден „заощадив" О. Р. Бр. пару тисяч долярів на друкарни, другий продає адвертайзменти нюйорським докторам. А уже написати на кого у „Правдї", то для них всї шпальти вільні, но другим членам засї о щонебудь, хотьби і о добро загалу, упімнути ся.

Коли знов конвенция наближаєть ся, то вони аґітують на всї сторони, розуміє ся в свою користь і за своїми жолобами, бо їх панські руки не звикли до тяжкої роботи. В своїй нібито обороні оба „великі люди" поміщують в „Правдї" довжезні дописи, яких ніхто із членів О. Р. Б. не писав. Вони вийшли просто з фабрики Вася і Михася і друкують ся в ґазетї на те, щоби добродушним людискам замилити очи і виробити у загалу відповідну опінїю...

О. Р. Бр. позбуло ся вже — Богу дякувати — компанії „Правди", но не позбуло ся ще тих „компанийних" крутарів, котрі все крутять тай вітять всї параграфи о моральности в уставі... Як воно вже до того приходить, то на що здав ся в орґанїзациї духовний управитель?... Аж сором подумати про таке безголовє!

„Великі люди" мають днесь до розпорядимости цїлу „Правду", але „малі люди" (як от п. Сидорський і другі) не можуть добити ся вільного слова на стовпцях сеї часописи, а чому? — бо вони говорять правду, а та правда дуже немила Васьови і Михасьови. „Малих людий" беруть „великі люди" з гори. Що ви — мовляв — зділали доброго для О. Р. Братств? Ей, панове господа! Прошу взяти на розум, що ті „малі", котрими ви так безсердечно помітуєте, зробили для „Общества" далеко більше, ніж вам здаєть ся... Вони сю орґанїзацію до житя покликали, свої центи до неї платили і касу зробили. А славний Михасьо що? — прийшов готовий вівсик з жолоба вийдати і з кождого правдолюба собі кепкувати!

По що властиво друкувати передконвенційні проєкти, коли їх не подасть ся читачам вірно, а тілько у перерібцї Вася і Михася? Чи всї члени „Общества" мусять конечно думати і писати так, як Васьо і Михасьо?...

„Правда" пише, що у инших людий блуди одиниць покривають ся. А чому ж то старокраєве „Русское Слово" так широко розписувало ся недавно про всїлякі „сдєлки" нашого „великого Михася", добродїтеля і покровителя Американської Руси?... Правда, коли хто поповнить блуди і жалуєтого та дальше не ґрішить, то такому і Бог прощає і люди не памятають. Але коли чоловік валяє ся цїле житє в болотї гріховнім, то що тодї?... — як така морально упавша людина може бути сьвітилом народу?

Коли який член О-ва Михасьови не подобаєть ся, то він зараз репетує: „Поступити съ нимъ по предписаніямъ статута!" Ех, якби так наш уряд був справдї урядом, давно вже „великий" Михасьо був би там, де перець росте. За самі тілько адреси членів, дані за 1.800 долярів різним до рам мантіям, повинен Михасьо вилетїти з „Общества" на чотири вітри.

„Великі люди" засуджують члена без переслуханя, без ніякого суду, ще гірше ніж в деспотичній Росиї. Виступити проти них, то більше значить, чим виступити проти самого О-ва. Їх блуди розмазувати, то великий гріх, до неба о пімсту взиваючий! Но на тебе, хлопе, то тим „добродїтелям" вільно мазати, що їм захочеть ся. Ти, хлопе, хоть єси членом О. Р. Б., маєш смирно „молчать и не разсуждать!" Для тебе є лише такий §, котрий велить платити тай платити і за ніщо не питати. Як посмієш упімнути ся о свою кривду, то „великі люди", Васьо і Михасьо, крикнуть тобі до уха: стуль морду, бо ти „неблаґонадьожний!" — Зрозумів, хлопе, своє собаче право?...

Оден з „малих" членів О. Р. Б.

та се їх не спинило. Татари вже були на майдані. Тепер можна їх було при сьвітлї пожежі розпізнати. Вони розбігли ся і стали ловити людий.

Дехто був так наляканий, що давав себе без опору вязати. Другі стали обороняти ся, чим хто міг.

Дїд Андрій із Степаном станули зі списами в руках перед хатою, яка ще не заняла ся. За ними на приспі сидїли налякані дїти, притулившись одно до одного. Палажка поралась ще в хаті. Павлусеви приходило на гадку забрати Ганю, скочити в город та опрятати ся в бурян. Та йому здавало ся, що за плечима тата та дїда безпечнїйше. Дрожачи зі страху, він голубив і успокоював сестру.

Який Татарин розігнав ся до них, висувалась довга списа начеб гадючий язик і Татарин злїтав з коня. Перед ними лежало вже декілька татарських трупів... Та в сій хвили начеб шулїка на курча, впав татарський аркан на голову Степана і повалив його на землю. Дїд Андрій нахиливсь розмотувати сина, та в тій хвили татарська щабля розчерепила йому голову... Оборона пропала. Дїти закричали в оден голос і задеревіли.

Татари позлазили з коний і звязали Сте-

тягали гроші та лїпшу одежу, а всьо инше кидали в огонь.

Павлусь дивив ся на те все наляканими очима. Йому здавало ся, що се якийсь страшний сон, з якого не може прокинути ся. Наслухавши ся нераз під ніч оповіданя дїдуня про Татар, він мав нераз такі сни. Тодї плакав і кидав ся, поки його хто не збудив. Тепер нїхто його не збудить. Йому ще шуміло в голові від татарського удару, голова болїла. Він знав, що се не сон; а всеж таки не міг рушити ся з місця, так задеревів увесь.

З того одубіня прокинув ся від плачу полонених людий, що стояли купою під церквою. Церкви Татари не підпалювали, аж повиносили усе до чиста. А хата займала ся одна по другій і було ясно як в день.

Лише мала частина Спасівцїв змогла втечи в тернину і поховати ся.

Про тернину погадав і Павлусь. Та йому треба було бічи майданом, а там повно Татарви; певно піймають...

Він хотів бодай побачити Ганю, та її не міг доглянути між бранцями.

Відозвало ся в йому почуте самоохорони. Втїкати, втїкати денебудь з сього пекла! — відзивалось йому в души... Та він не мав си-

ли рушити ся з місця. Його наче приковано до того пекольного образу, який бачив. Татари увихались мов чорти по селу. Їх стіжковаті шапки і вовною горі обернені кожухи надавали їм такого страшного вигляду, що дивлячись на них, кров замерзала в жилах. Павлусь нераз бачив Татарів, та вони були крамарі, які заходили в село. Він нераз з них сьміяв ся, прозивав їх з другими ровесниками, скубав за кожух, а нераз і грудками за ними кидав. То були люди спокійні, а при тім сьмішні, сьмішні...

Тепер не те. Сї Татари хоч і похожі на тамтих крамарів, а які страшні тепер при своїй розбишацькій роботї!

А село все ще палахкотїло і присьвічувало їм...

Нараз завважав Павлусь, що Татари, виловивши або перебивши людий на майданї та між хатами, пішли поза хати шукати по бурянах тих, що поховали ся. Знову розпучний крик пійманих дітий, яких несли Татари мов баранів до купи на майдан.

Павлусь кинув собою, наче з ланцюха хотів відорвати ся, і нишком вибираючи такі місця, де не сьвітило ся, побіг прямо до частоколу. Тут знову бурян. Кропива парила йому руки та лице, але він на те не зважав.

Сю хвилю використав Павлусь. Він вилїз з корча, відвязав уздечку, вспокоїв коня, закинув поводи на шию і вдрапав ся на сїдло. Кінь, почувши людину коло себе, занепокоїв ся.

Тепер Павлусь поправив ся на сїдлї і рушив що сили з місця у степ... Татари, яких воли порозбивали, не замітили сего.

Зате оден сторожний Татарин, що стояв за частоколом та вступив ся на час волам з дороги, побачив утїкаючого Павлуся. Хлопець був в білій свитинї і відбивав від чорного сїдла.

Татарин доміркував ся, що се хтось з бранців, і пустив ся доганяти. На щастє кінь у Павлуся був лїпший, а ще й хлопець не затяжив йому тільки, що рослий Татарин. Поганець зміркував, що бранець втече. Він взяв іззa плеча лук, та став за ним стріляти.

Павлусь почув, як стріли свистїли йому попри голову. Від сього кінь налякав ся і став гнати мов вихор. Хлопець не міг досягти своїми ногами стремен і вони били коня по бокам. Серед такої шаленої їзди міг він легко злетїти з коня мов перце. Тому схилив ся і держав ся обіруч його гриви.

Він уже був певний, що Татарин його не-

здогонить. Та нараз щось його заболїло за лївою лопаткою, начеб ножем різнув. Хлопець посмотрив рукою. Зза плеча звисала стріла, що зачепилась стрілкою за жупан. Павлусь почув, як щось теплого плило йому по спинї і дуже сього налякав ся. Але чутно було, як тупіт погонї втихав.

На дворі стало на сьвіт заносити ся, коли Павлусь опинив ся над рікою Самарою. Нечуючи за собою погонї, здержав коня. Через ріку пустив ся кінь вплав. Павлусь чував від дїдуся нераз, що особливе татарський кінь вміє по майстерськи плавати, і не лякав ся нї раз, що кінь утопить ся. Кінь форкав, підгулькуючи в гору, поки не доплив до другого берега. Тут видряпав ся на сухе і так сильно потряс собою, що трохи хлопця з себе не струтив.

Настав ясний день. Павлусеви здавало ся тепер, що йому грозить більша небезпека, чим в ночи. Тепер його з усїх боків видно... Татарва снує ся по степу, його побачать і певно піймають.

Його напав страх. В його уяві Татарва була такою силою, що її нїхто не переможе. Дїдусь розказував йому, як козаки били Татар; та ось він бачив, як Татарві нїчого не

Що за мана? Вчера в сїм боцї заходило сонце, а сьогоднї сходить? Хибаж воно вертає ся?

Козак поліз на могилу і зараз зрозумів усе. Пізнав, що се велика пожежа. Се вже певно поганцї бенкетують. Господи, спаси хрещений народ!

Відмовляючи голосно молитву, пішов до річки вмивати ся. Його вороний кінь, що пас ся недалеко на припонї, як побачив свого пана, заржав весело, начеб хотів його з дниною привитати.

— Здоров будь, товаришу! Гаразд ночував? — заговорив козак серед молитви.

І перестаючи молити ся, козак став вмивати водою свою бриту голову.

Відтак виймив іззa пояса малий гребінчик і кусок зеркальця, та став причісувати свій чорний довгий оселедець та закручувати його за вухо. Так само розчесав вуси і зложив їх складно по запорозьки в низ.

Семен Непорадний — він так звав ся — був кремезний козак лїт трийцяти. Одягнений був у широчезні, мов море, червоні штани, які підперізував широким шовковим поясом. На ногах добрі шкапові чоботи. Сорочка була подерта і замащена та на грудях широко роз-

хрістана, звідки визирали широкі косматі та сонцем осмалені груди. Миючись, засукав рукави в гору поза лікті і показав жиласті руки, закінчені пястуками мов довбеньки.

Непорадний уходив на Січи за не аби якого силача. Згинав зелїзні штаби, а коня підносив навперед себе, мов барана.

А мимо його лицарської справности його прозали на Січи Непорадним за те, що у якійсь стрічи не вмів собі з Татарином дати ради, аж товариші його визволили.

Та він сим нї раз не обиджав ся. На Січи не питали нїкого, як зве ся; там зараз причіпили кожному імя, з яким не розставав ся вже до смерти. Хоч би як козака негарно назвати, він сього не соромить ся. Козаки говорили: „не імя тебе красить, а ти його вкраси“. Найбільше чванив ся козак тим, коли на дїлї показав, що він не є таким, яким його при першій нагодї прозвали...

Причепурившись як слїд свого чуба і вуса, Непорадний набрав в боклак води і поніс коня напувати. Кінь пив воду, любуючись нею, а відтак торкав лобом свого пана в плече, начеб йому дякував.

Тепер козак взяв ся варити снїдане. Вирубав між корчами над рікою три колики і

У його було лице блїде як у трупа. Від того, що він бачив сеї ночи і що пережив, можна і розум втратити, не то що...

Непорадний догадував ся, що бідне хлопя втекло з татарських лабетів, та цїкавий був дещо від нього довідати ся. Козак отворив хлопцеви рота, вляв йому туди троха горілки з фляшки та став нею натирати виски...

Хлопець скривив ся, а відтак отворив очи; зразу не тямив, що з ним робить ся, та згодом опритомнїв. Побачивши над собою козака з люлькою в зубах, не знав, що й гадати про се, чи се на яві, чи може йому так снить ся...

— Скажіть, дядечку — каже Павлусь слабим голосом — що зі мною, чи я ще живу?

— Живеш, небоже і здоров будеш; ти звідкіля?

— Зі Спасівки... Татарва розграбила, спалила, людий вимордувала, мою маму і дїда вбили, сестру взяли... — Хлопець скривив ся до плачу і став дріжати на тїлї мов в пропасници..

— На тобі, хлопче, глоток горілки, вспокій ся, заспи, всьо гаразд буде... біля мене ти безпечний...

Павлусь послухав і перестав дріжати.

пана. Оден вхопив налякану на смерть дівчину. Її чепив ся з усієї сили Павлусь. Татарин тягнув обоїх.

Павлусь в розпуці хватив Татарина зубами за руку і вкусив так, що Татарин аж засичав з болю. Він пустив Ганю і вдарив з цілої сили Павлуся кулаком по голові. Павлусь втратив память і впав на землю. Ганя кинулась прожогом в хату. Другий Татарин піймав її за довгу косу і став тягти до себе.

Тепер станула на порозі Палажка.

В одній спідници, простоволоса, виглядала страшно. Очи набігли кровю з лютости та розпуки. В руках держала сокиру.

Заки Татарин успів звязати Ганю, Палажка кинулась мов ранена львиця і розрубала йому голову. Відтак скочила перед дитину і закриваючи її своїм тілом, рубала сокирою на всі боки.

Татари нерадо вбивали жінок. То була для них найліпша добича, коли піймали живу жінку. Оден зайшов з боку і піймав Палажку в обійми. Другий вирвав їй сокиру з рук.

Тоді Палажка стала обороняти ся кулаками мов довбнями і зубами. Не могли її подоліти, бо коли побачила, як її Ганю таки взяв Татарин на руки і поніс омлілу, вона

мов несамовита кусала і била кулаками та розкидала Татар мов околоти.

Не було иншої ради. Татарин добув ножа і штовхнув її в груди в само серце. Кров жбухнула далеко, Палажка застогнала раз і повалила ся мертва...

В тій хвили отворив Павлусь очи і побачив трупа матери. Тепер вже нікому його боронити і він проліз поза хату і сховав ся в бурян.

З відси міг бачити все те, що діяло ся.

Не богато було таких, що обороняли ся. Татари порізали або повязали усіх, що були на майдані, а тепер вганяли ся за дівчатами, ловили їх, вязали і тягли в одно місце коло церкви. Другі кинулись зганяти товар, ловити коний та грабувати. Павлусь бачив, як пан-отця витяг Татарин за бороду і таки під церквою відрубали його сиву голову. Попадю, що рвалась до чоловіка, вбили теж. Попадянку звязану повели до гурту. Другі Татари стали витягати козацькі вози, запрягали пійманими волами та вантажили награбоване добро.

Вони раділи мов чорти. Грабежа була добра, бо Спасівка була селом дуже богатим.

Татари розбивали сокирами скрині і ви-

Оглядаючись на всі сторони, він видрапав ся на частокіл. На другім боці частоколу густе терне, а за ним стоїть Татарин на сторожі і пильно розглядає ся.

Павлусь відразу зсунув ся з частоколу в бурян. Коли оглянув ся, побачив, як біля їх хати нишпорив Татарин, розгортаючи ногою бурян. Тепер Павлусь був би певно попав ся в татарські руки.

І з відсіля треба було втікати. Погані й сюди прийдуть... Павлусь став розгортати бурян і втікати попід частокіл. Від часу до часу підносив голову і розглядав ся, чи його хто не слідить...

Так дійшов аж до воріт і тут мусів втратити всю надію на втечу. Біля воріт крутили ся Татари піші і кінні. Вони щось розмовляли між собою, чого Павлусь не розумів.

При воротах стояли осідлані коні, поприпинані до частоколу.

Павлусь підкрав ся під самі ворота і скрив ся в корчі дикого бозу... У його сильно било ся серце. Ціла увага звернена була на се, щоби відопнати коня, сісти і непомічено втечи.

Та се видалось йому неможливим. Татарам і не снило ся відступати від коний.

В тій хвили захвилювало на майдані. Роздали ся татарські крики, начеб за кимось гонили. Павлусь розхилив галузе бзанику і придивляв ся.

Крики наближали ся саме до сих воріт, де був Павлусь. Він побачив, як кілька волів з страшним ревом і задертими в гору хвостами гнало по майдані в сторону воріт, розбиваючи усіх по дорозі. Павлусь таке вже нераз бачив в літі на степу, де пасли ся воли. Тоді іменно, коли муха дуже тяла, рогатий товар бісив ся, зривав ся і втікав у село. Тоді ніяка сила не годна була його спинити. Та тепер не було ні спеки ні мух; отже від чого воно таке стало ся?

Не вжеж вони налякали ся чогось, щось їх сполошило і вони тепер летять мов незамовиті?

Справді вони посказили. Воли рвонулись у ворота. Татари, що тут стояли, хотіли їх спинити.

Воли заревіли глухо, вдарили на Татарів мов тараном і звали їх під ноги. Кілька наляканих коний вірвало ся з припони і пігнали в степ. Остав лише оден кінь осідланий, що стояв з боку. Він теж налякав ся, але не міг зірвати уздениці, і хоч ставав дуба, остав на припоні, а воли перебігли біля нього.

оперло ся, і дідусь і богато других дужих козаків полягло. І він знову став втікати, хоч сам не знав, куди і до кого, аби лише дальше від сього страшного пекла, в якому він недавно був.

Він віхав у широкий степ.

II.

Що се: степ, про який у піснях співають?

Уявіть себе малим, дуже малим чоловічком, оттак на палець завбільшки. Уявіть собі, що вас — того маленького чоловіка — поставили на широкому рівному оболоню, на якім ізрідка стоять зарослі травою старі муравельники. Оболоне вкрите травою, що вам сягає до пояса. Між травою цвіти аж хапають за очі своїми красками; а гляньте довкруги себе... Ніде краю не видно. Обрій неба наче вколоблена півкуля кругом вас далеко спочиває на землі. Ніде ні ліса ні гори, лише муравельники видно. А поїдете десяток миль в котрий небудь бік, те саме і те саме... Ні краю ні берега.

Се степ, український степ, зі своїми високими могилами. Се одинокі дороговкази для

людий, що туди заблукають. Деякі могили і називають ся своїм іменем; про другі ніхто не знає, ні імен їх, ні відкіля вони взялись.

Ось над одною з менших річок, які впадають в Самару, стоїть висока могила. Її прозвали Свиридовою. Ніхто не знав, чому вона так зовесь і ніхто не перечив ся о се, щоб її називати инакше. Але всі старші козаки знали, де стоїть Свиридова могила, і кожен до неї потрапив, хоч би і в ночи. Тому то частенько козаки вмовлялись на Свиридову могилу, як на місце збірне, де можуть напевно з'їхати ся. Тут і річка під боком, де можна коня напоїти, і трава тут краща для попасу, і корч над річкою, де в пригоді і скрити ся можна. Ось і тепер спить під Свиридовою могилою козак.

Як іно на сьвіт божий занесло ся, озвалась степова звірина. Ціле степове царство прокинулось і заголосило на свій лад.

Від того гамору козак прокинув ся. Сів на своєму кожусі, де спав, протер очи і перехрестив ся.

В одну мить станув на ноги і став розглядати ся. На заході побачив широке зарево.

Козак став придивляти ся та хитати головою.

застромив їх в землю так, що верхом вони сходили ся. До сього вершка між коликами привязав мідяний казанок, до якого всипав з мішка кашу. Відтак налляв води і назбирав сухого бадилля на підпал.

За пояса виймив кресиво та губку, напоєну порохом, і викресав огню. Запалену губку вложив у віхоть сухої трави і став нею махати, поки не загоріла. Тепер розвів ватру, аж своїми жовтими язиками стала підлизувати казанок з усіх боків. Огонь палахтів весело, прискаючи іскорки на всі боки.

Непорадний любував ся огнем. Йому ще вчера хотіло ся розложити ватру, бо комарі страх кусали, та не зробив сего задля Татар. Тепер їх повно вештаєсь ся по степу, а огонь видно здалека. Тож волів терпіти від комарів, чим виставляти себе непотрібно на небезпеку.

От, заки заварю кашу, то й товариші надбіжуть, думав собі Непорадний. Та чейже вистане сього добра на пять ротів.

Непорадний виймив тепер люльку та гаманець з тютюном і став набивати. Поклав відтак углика і став пикати, поправляючи цілком ватру, в яку з любостию вдивляв ся.

В тій хвили його вороний форкнув два рази, підвів голову і насторчив вуха, якими став стричи.

Козак уже стояв на ногах. Кінь оглядав ся на пана і звертав ся головою в той бік, де саме нині рано видно було пожежу. Непорадний підбіг до свого леговиска, вхопив рушницю і станув на могилі. Тепер почув, як земля дудоніла від кінських копит і в одному місці захвилювала трава.

Нараз в траві щось забіліло. Козак побачив мале хлопя в білій свитині на чорному татарському кони. Воно держало ся обіруч гриви, а кінь садив прямо до могили. Прийповши на річку, кінь одним скоком вже був на другім боці. Такого потрясеня не видержав хлопчина і впав з коня в траву по сім березі.

Кінь побіг прямо до вороного і стали обнюхувати ся, начеб старі знакомі витали ся.

Хлопя лежало обомліле горі спиною на траві. Се був Павлусь. З плечий текла йому кров.

Непорадний приніс в боклаку води, розвяг хлопця зі свитини і сорочки і став промивати рану. Нарвав відтак листків, приложив, віддер кусок свого пояса і обвязав цупко. Відтак взяв хлопця наперед себе і заніс на свою лежанку та вкрив кожухом. Павлусь лежав з заплющеними очима і важко віддихав.

КАЛЄНДАР.

ЖОВТЕНЬ.

н. ст.	Дні	Руські сьвята
3	Четвер	Евстахія, Тат.
4	Пятн.	Кондрата
5	Субота	Фоки, Іони пр.
6	Неділя	З. Івана Хр.
7	Понед.	Теклї перв.
8	Вівтор.	Евфрозини
9	Середа	Івана Богосл.

НОВИНКИ.

Военна фльота Злучених Держав. В місяцю жовтни б. р. відбудеть ся на ріці Гудсон біля Ню Йорку перегляд атлантійської военної фльоти Злучених Держав. У тій ,,параді'' возьме участь 127 кораблів всїляких типів і конструкцій. Минулої осени підчас такого самого перегляду, що відбув ся у тім самім місци, було лише 104 кораблів, отже ,,Вуйко Сем'' збогатив ся протягом одного року о 23 кораблів. Рівночасно з переглядом атлантійської фльоти в Ню Йорку відбудеть ся перегляд частини американської фльоти при берегах острова Манілї. Там будуть ,,парадувати'' ті кораблї Злучених Держав, котрі патролюють побережа Хін. Була гадка уладити ще й трету мобілізацію американських кораблів у Сан Франціско, але сей намір занехано, бо кораблї, що мали брати у тім перегляді участь, мусять кружляти по океанї Спокійнім, пильнуючи прибережа Нікараґви.

Нещасна пригода з пацієнтом. До одного дому в Вілємсбурґу (передмістє Бруклина) завізвано лікаря, щоби оглянув недужого чоловіка, якогось Конічканого. Лікар завирокував, що хорого треба в як найскоршім часі перевезти до шпиталю і там доконати на нім операції, котра ще може уратувати йому житє. Родина недужого послухала ради досьвідченого доктора і покликала сейчас потрібний до сьої цїли амбулянс враз з шпитальним лікарем, д-ром Файнером. Лікар уложив на нім хорого чоловіка і велів шоферови поспішати до недалекого шпиталю, бо від того поспіху залежало житє його умираючого пацієнта. На скруті одної улиці запримітив шофер амбулянсу стоячий поперек дороги великий віз з ледом. Він почав з цїлої сили трубіти сиґналовою трубкою, але віз не рушав ся з місця. Візник сидів собі спокійно на кізлі і щось там у своїй рахунковій книжочці записував. Шофер, думаючи, що візник уступить ся з дороги на час, не звільнив скорости самохода, а в послідній хвилї не зміг уже затримати амбулянсу і з повним розгоном наїхав на саму середину важко наладованого воза. Удар був страшний. Цїлий перед самохода відірвав ся, а шофер відлетів 20 стіп від місця катастрофи і стратив з болю память. Др. Файнер і відданий в його опіку пацієнт упали на землю і потовкли ся та покалїчили ся так сильно, що потеряли сьвідомість. В такім станї їх забрав инший автомобіль до шпиталю, де вони находять ся тепер в дуже критичнім положеню. Віз з ледом опинив ся по зударенію аж на тротуарі, а необачний візник зістав тяжко потурбований.

Добрий стрілець... Генрик Луміс з Арделї, Н. Й. тримав в осібнім койци пять вартісних когутів, за яких дістав був признане і нагороду на одній виставі дробу. Щоби який лихий чоловік не закрав тих когутів, Луміс прикріпив до койця відповідний алярмуючий прилад. Оноді почув він підчас сну дзвонене електричного дзвінка сього приладу, а се було знаком, що коло відзначених на виставі когутів порає ся якийсь ,,аматор'' чи ,,знаток'' гарного когутячого роду. Луміс ухопив в руки револьвер, відчинив вікно і став вдивляти ся пильно у нічну пітьму. Він побачив якогось чоловіка, що з мішком на плечах втікав швидко з Лумісового обійстя. Луміс почав стріляти і вислав в сторону утїкаючого злодія шість револьверових стрілів. Наляканий злодій пустив мішок, а сам дав ногам знаги і втік. Луміс вибіг на двір, підняв з землї мішок і знайшов в нім усїх пять когутів, але неживих. Він застрілив їх своєю власною рукою і зі свого власного револьвера. Що, чи може не добре стріляв?...

Хитрий віритель. Муж померпої недавно Йосифини Паркер з Джерзи Сіти, Н. Дж. винен був похоронникови Некерови $160.00 за похорон його свекрухи і одної дитини. Й. Паркер померла на сухоти, а по її смерти її муж прикликав Некера, щоби заняв ся похороненем небіжки. Некер забальсамував тіло, вложив його у домовину і заявив Паркерови, що не поховає його жінки доти, доки він не заплатить йому давнїйшого рахунку. Чотири днї лежав труп в хатї, а ніякий инший погребник не хотів похоронити померлої, бо кождей бояв ся процесу з Некером. Нарештї Паркер мусів таки звернути довг Некерови і тоді доперва забрав ся сей послідний до свого діла і відвіз тіло на кладовище.

Фалшива поголоска. Акція сегорічних цісарських маневрів в Галичині звернена була на ,,здобутє'' міста Ярослава. Сю акцію провадив під своїм особистим наглядом інспектор кавалерії, ґенерал Брудерман з Відня. Коли майже цїле військо сконцентроване було побіч Ярослава і мало напасти на ,,неприятеля'', розійшла ся поголоска, що один офіцир з 12 жовнїрами кавалєристами потонули в ріцї Сянї. Краєві часописи опублікували зараз цїлу ту катастрофу в сей спосіб: ,,Окружений ,,неприятелем'' офіцир з 12 жовнїрами, хотячи вирватись з матнї, кинув ся разом з жовнїрами в Сян, а що в тім місци було величезне багно, то всї 13 коний загрузли в болотї і не могли вже дістати ся з води; через те всї їздцї потопили ся''. Тимчасом в кілька днів пізнїйше сю поголоску здементовано, бо вона показала ся звичайною ,,качкою''. Тут можна би зазначити, що кождї великі маневри в Австрії кінчать ся звичайно смертию кількох людий, які гинуть зі спеки або якої иншої причини. Вистарчить пригадати катастрофу, яка навістила бідних вояків підчас маневрів 2 роки тому в зад, коли то сполошені рефлекторами конї впали на сплячих жовнїрів і богато з них на смерть розтоптали. Маневри скінчились; поговорили про них люди і забули — остали ся одначе сироти і вдови, котрим сї маневри лишили ся в живій памяти на довгі-довгі часи!...

Цікава історія. Нема майже одного такого року, в котрім на галицьких зелізницях не викрилоб ся якесь злодійство. Ог недавно склала ся в нашій ,,Галилеї'' така цікава подія: В р. 1909 вислав був хтось з Угорщини тягаровим поїздом через Львів доволї спорий куфер. З якоїсь-там причини сей куфер задержано у Львові. По якімсь часі показало ся, що фрахтові папери, відносячі ся до сеї посилки, десь зникли, а через те ніхто не знав, куди сей куфер вислати. Задержано його отже через кілька місяців у львівськім зелізничім маґазині. Коли то по уплаві приписаного часу ніхто по сей куфер не зголошував ся, виставлено його на лїцитацію. В біжучім роцї справа сего куфра по троха вияснила ся. В руках одного високого міністеріяльного урядника находить ся тарільчик з кришталового скла. Сей тарільчик служив одному урядникови з дирекції зелізниць у Львові за попільничку. Яким чином дістала ся та ,,попільничка'' до рук урядника в міністерстві, се до нинї не вияснено. Ходять чутки, що донька одного зелізничого урядника дістала від когось-там сервіс з кришталового скла яко слюбний подарунок. Сей сервіс мав походити власне з сього куфра, а згаданий тарільчик був складовою частию того сервісу. Сею справою заінтересував ся тепер сам міністер зелізниць і він вислав до Львова одного совітника в цїли розяснення сеї загадки.

Рицинус на услугах поліції. На Буковинї арештовано недавно трох румунських злодіїв, котрі в зелізничім поїздї межи Чернівцями а Львовом обікрали богатого чернівецького жидка Блюма на суму 41 250 корон. При ревізії найдено в кишенях арештованих 20.000 корон. Запитані о решту гроший, відповіли, що більше не мали. Однак поліційного комісаря зацікавило, що сидячі в слїдчім арештї злодії не хотїли принимати ніякої їди. Се напровадило комісаря на здогад, чи припадково злодії не пілкнули недостаючих до повної суми гроший. Казав проте подати злодіям зупу з сильною домішкою рицинусу. В дві години пізнїйше принесено комісарови шість кульок, з котрих кожда мала в середині оди тисяч-короновий банкнот. Операцію повторено ще раз, но... і знайдено 10.000 корон, котрі відослано властителеви.

Бунт російської маринарки. Як доносять з Росії, мав там повстати бунт маринарки на Чорнім морю. Про сю справу не можна подати докладних вістий, бо російське правительство держить цїлу ту історію у великій тайнї. Певним є лише факт, що моряки военної чорноморської фльоти дійсно збунтували ся, і що початок тому дала залога панцирника ,,Івана Златоустого'', котрим звичайно їздив цар і його родина. Се напроваджує на здогад, що сей бунт був спрямований проти самого царя самодержця і його сїмї. Що збунтовані матрози зістали укарані правдиво ,,по російськи'', се певне; певнїйше однак те, що нинїшна Росія на свою маринарку числити не може. Традиція збунтованого ,,Потемкіна'' з часів війни з Японом жиє між военними матросами і дальше... І російське сухопутне військо не є тепер тою темною масою, яка не так ще давно йшла на сліпо у найгорячійший бій ,,за царя''. Революційний дух обхоплює щораз ширші ряди простих салдатів, а доказом того: військо стаціоноване в Вильнї. Коли се військо почуло про гноблене збунтованих моряків чорноморських, воно також збунтувалось і — як подають анґлійські ґазети — в борбі, яка вивязала ся з сеї причини, упало трупом около 200 жовнїрів. Видко, що в Росії не добре діє ся. Батюшка-цар, не чуючись безпечним над Невою, призджає тепер до Варшави, а його приїзд попереджує цїла армія жандармів і поліційних аґентів, котрі арештують сотки невинних людий і усувають з дороги всї ,,непевні'' елєменти. Отгак то виглядає тепер сей — як називають Росію — колєс на глиняних ногах. І за таким то ,,раєм'' вздихають наші москвофіли. Віншуємо і ґратулюємо!...

Нерозвязана загадка. Наші читачі пригадують собі справу загинення образу ,,Мони Лізи'', який знаходив ся в парижськім Люврі, а якого вартість оцїнено було на кількасот тисяч франків. Цїлий рік найлїпші поліційні аґенти занятї були розсліджене сеї загадочної справи. Всї були певні, що якийсь незвичайно сьмілий злодій вліз в невідомий спосіб до музею, вкрав дорогоцїнний образ, а на його місце вложив в рами його копію. Недавно тому одна з французьких часописий подала звістку, що сей образ не зістав украдений, а тільки знищений якимсь гризучим плином через одного фотоґрафа, котрий просив заряд музею о позволенє відфотографованя ,,Мони Лізи'', а відмовою заряду розгніваний, знищив образ висше згаданим способом. Сам заряд музею, не хотячи розголошувати справи, заступив оріґінал копією. Се однак не скрило ся перед очима знатоків і через те довший час пошукувано по цїлім сьвітї за мнимим злодієм, котрого видумала управа Лювру, щоби закрити своє власне недбальство в пильнованю архитворів малярської штуки.

Зовсїм инакше виглядає та справа після депеші, надісланої дня 25 вересня с. р. до Льондону (Анґлія) з Росії. Ось що говорить та депеша: ,,Славний твір безсмертного італійського артиста Леонардо да Вінчі, ,,Мона Ліза'', знаний більше під назвою ,,Джоконди'' (La Joconde), висить тепер на стінї одної приватної ґалєрії в Петербурзї. Сю звістку подала одна російська часопись і її переслано зараз до тутешного кореспонденційного бюра''.

Обі повисші звістки (подібних звісток було більше), суть — як видно — простими здогадами і до них не треба привязувати великої ваги. Одно є доси певне: ,,Мона Ліза'' пропала і її не знайдено.

ПРИЄДНУЙТЕ ЧЛЕНІВ ДО РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА"
часопись для руського народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців	$2.00
до старого краю на 12 місяців ...	$2.50
в Америці на 6 місяців	$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий мані ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтаря або аґента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

= За всї оголошення (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", Редакция не відповідає.

Незгода в родині.

(Присьвята руським жінкам).

Один з руських робітників, котрого доля обдарувала злою і лінивою жінкою, звернув ся до свого товариша з просьбою, аби він порадив йому, як наклонити сю жінку до сього, щоби вона стала порядною, удержувала приміряний лад в хаті і коло хати, варила смачні страви і шанувала свого мужа. Запитаний о пораду товариш, не знаючи тайн людської душі, а тимбільше душі жіночої, дав без намислу ось таку відповідь: „Кропни собі гіркої для заохоти, а відтак возьми ся до баби остро і всьо буде all right".

Які наслідки вийшли з повисшої поради, не тяжко догадати ся. Запоморочений алькоголем чоловік прийшов домів і счинив в хаті пекло: вибив жінку і діти, поломив хатні ґрати, потовк кухонне начине і пішов вдоволений спати. Ще може не примкнув своїх очий, як ось явив ся в його домі полісмен, забрав пяницю з собою і замкнув на ніч до тюрми. Там сарака робітник протверезив ся і почав зараз плакати та нарікати на свою нещасну долю.

Є на сьвіті злі мужі, але є також і злі жінки. Коли критикуємо поведенє злих мужів, мусимо з рівним правом критикувати і поведенє та вдачу злих жінок.

Подружє для простого і в поті чола працюючого робітника є — так сказати — квестією цілого його биту під зглядом економічним. Він заробляє заледви стільки, що сей заробок вистарчає йому лише на заспокоєнє його необхідних житєвих потреб. Отже добра і господарна жінка при умілім провадженю дому, може свому мужови упріємнити його злиденне житє; навідворот, зла і лінива подруга убиває в своїм мужу всї людяні почування і причиняє ся до його морального занепаду.

У заможних людий водить ся иноді так само, але буває часами инакше. Як заможному чоловікови не смакує зварений жінкою обід, то він піде собі до ресторану і там зїсть ліпший... Коли в хатї заможного чоловіка нелад, він найме служницю, а служниця зробить за гроші те, чого не зробила господиня дому з простого лінивства.

Не так воно діє ть ся у простого робітника. Як жінка не зварить йому на час їсти, він іде голодний до праці; як не випере сорочки, він ходить в брудній; як не замете та не прибере хати, він тікає до сальону, бо там ліпший порядок. Одним словом сказати, убогому чоловікови не стає средств на те, щоби закрити перед сьвітом лїнивство жінки.

Вувають такі чоловіки, що весь свій тяжко запрацьований гріш пропивають. В хатї нема кусника хлїба, дрібні діти з голоду примирають, а господар дому сього не бачить. Він ще часто побиває свою жінку та діти і робить в дома пекло. Щастє, що хоч закон стає в обороні покривджених таким робом жінок та дітий. Як що власти довідають ся про такого пяницю, котрий знущає ся над своєю родиною і не дає їй потрібного удержаня, засуджують його звичайно до примусової роботи у так званім „ворк гавз", а зароблені марнотравником центи передають дотичній родині на її удержанє.

Щож однак має робити добрий муж зі злою жінкою? Що йому діяти з такою подругою, яка занедбує свої обовязки супроти своєї родини, а натомість тратить час на всілякі сплетні, сварки, а навіть пятику?

Щоби брутальністю, поневіркою, лайкою і битєм приневолити жінку, якій присягало ся вірність і пошану, до любови мужа і дітий та до господарности, — про се не може бути й бесіди. Вруталькість творить брутальність, а пімста родить пімсту. При всіх домашних непорозуміях та суперечках треба насамперед заховати зимну кров. Запивати ся горівкою на „відвагу" чи на „злість", се діло погане, недостойне розумної людини. Ніхто по пяному не може бути справедливим анї виrозумілим; піяньство робить з чоловіка звірюку і доводить часто до злочину. Як між мужем а жінкою лучить ся яке непорозуміє, належить сю справу виясняти в стані тверезім і то без нїякої лайки і сварки. Треба спокійно і розсудно дібрати ся до душі провинившого ся, відкликати ся до його совісти і зробити більше менше так, як робить сповідник з каючим ся грішником.

Руські женщини (подібно як і всї инш) мають в родині великий вплив і значінє; вони то кермують звичайно своїми мужами і цілим домом, а через те спадає на них велика відвічальність перед своєю суспільністю; вони-ж матери народа!

Велика скількість наших руських жінок з причини лихого умового розвою не сповняють як слід своєї задачі і свого післанництва. Вони забороняють своїм мужам і дітям видати злишний цент на добру книжку чи часопись; вони противлять ся, коли муж бажає вписати ся в члени якого братства чи товариства або читальні, вони намовляють своїх мужів, щоби не приступали до нїякої запомогової орґанізації; вони врешті не пускають своїх мужів і дітий на проби сьпіву чи театральних представлень—словом, ведуть себе і своїх рідних до одичіня і моральної та матеріяльної руїни.

Непросьвічений муж не бачить сьвіта божого в усїй його красї та величі; поза чаркою він не годен знайти вдоволеня для своєї душі, а на свою жінку і діти глядить з пункту практичного: уважає їх за робучу худобу і намагає ть ся тягнути з них як найбільші матеріяльні зиски.

Щоби наші руські жінки не були простим господарським інвентарем; щоби вони тїшили ся любовю та пошаною у своїх мужів і дітий; щоби були окрасою своєї суспільности — нехай тямлять на своє достоїньство і нехай сповняють совісно та щиро усї ті обовязки, які на них вкладає живе житє.

Нехай стремлять до сьвітла, до просьвіти і нехай ведуть туди своїх рідних.

Нехай перестануть бути гасительками сонця-правди, а нехай будуть провідною зорею в своїм кружку родиннім.

Нехай будуть добрими для своїх мужів жінками, а примірними для своїх діточок матерями.

Коли вони сповнять усї ті обовязки, які накладає на них рідна суспільність, тоді завитає гараздь до їхніх хат і тоді весь наш великий народ кликне щиро і гордо: Честь руським жінкам!

О. Чухрієнко.

Віча в справах просьвітних і шкільних

при співучасти делеґата українських товариств з Галичини п. **Семена Демидчука** відбудуть ся в слідуючих місцевостях:

4. жовтня вечером в Taylor, Pa.
6. жовтня пополудни в Olyphant, Pa. а вечером в Scranton, Pa.
8. жовтня (вівторок) в Hazleton, Pa.
10. жовтня (четвер) в McAdoo, Pa.
12. жовтня (субота) в Shamokin, Pa.
13. жовтня (неділя) в Shenandoah, Pa.
14. жовтня (понед.) в Mt. Carmel, Pa.
15. жовтня (вівторок) в Sayre, Pa.
16. жовтня (середа) в Elmira, N. Y.
18. жовтня (пятн.) в Rochester, N. Y.
20. жовтня (неділя) в Buffalo, N. Y.
24. жовтня (четвер) в Toronto, Ont. Canada.

В инших місцевостях, замешкалих Русинами, відбудуть ся віча пізнїйше, коли п. Демидчук буде вертати з Кадади через Chicago, Pittsburg і т. д. Їх порядок буде оголошений в своїм часї. Патріоти з кождої місцевости зволять заздалегідь приготовити відповідну галю та визначити докладно час (годину) віча, а також постараги ся о численну участь наших людий.

Дописи.

З Scranton, Pa.

(Третя з ряду парохіяльна школа в Скрентонї. — Закінчення шкільного року. — Звертаймо печаливість нашу в сторону молодого нашого поколіня!)

Від довшого часу давали ся чути у нас голоси, що школа парохіяльна при тутейшій церкві сьв. Володимира не може ніяк згуртувати всїх руських дітий а тимсамим потреба конче подбати про заложенє нових парохіяльних шкіл. Скрентон — велике місто і Русини мешкають розкинені по всїм усюдам; богато Русинів (як прим. з Тейлор, Па.) мусять на богослуженє їхати пів години карою; про се отже, щоб дітвора тих родичів могла хіснувати ся школою, не можна було навіть мріяти. Цїлих три роки отже (говоримо тільки про сей час, від коли основано нашу галицьку парохію) не користало три части дітий із шкільної науки. Щоб лихо в тім зглядї хоч в части усунути; зачав місцевий парох, о. В. Держирука і учитель, п. П. Кирилюк, заходити ся коло діла і при доброй волї і охоті уряду церковного і кураторів а при помочи всїх доброжелаючих громадян, основано ще дві школи парохіяльні: одну на Тейлор, Па., а другу на передмістю Тріпспарк, крім старої, уміщеної в церковній гали. Певна річ, що поведенє такої справи вимагало незвичайно великої форси грошевої (кошти винайму гаЛь на науку, лавки і прибори шкільні покриває парохіяльна каса) а ще більше праці умової (на три школи є тільки дві сили: учитель і сьвященик, що взаїмно міняють ся в науці), та при Божій помочи поконало ся всї початкові трудности. І хоч до совершенности в сїй области нам ще далеко, то все таки для діточок робить ся все можливе, щоб вони не затратили почутя руськости і набрали, хоч в приближеню, тих відомостий, що не відклично конечні для Русина. Дасть Бог, дійдемо до більшої сили, згуртуємо більше людий біля сього сьвятого діла, тоді справу шкільну поведемо ще краще, як дотепер.

Дня 22 н. ст. вересня була у нас дійсно торжественна хвиля: вже в церкві, на Службі Божій, було можна пізнати, що заносить ся на якесь діточе сьвято, бо діточок було в десятеро більше, як звичайно, тай ще до того гарно пристроєних. Цїлий перед шкільної галї, заставлений лавками, заняли шкільні діти в числї близько сотки. (Других тільки не могло бути, бо: або далеко було, або родичі в майнах тай не було кому до церкви повести). Чимале число родичів, батьків і материй щільно наповнило прочу часть салї, щоб прислухувати ся, чого діточки научили ся. „Попис" переведено серед одушевленя, радости і піднесеного настрою. Відповіди діточок випадали плавно, сьпіви лунали різко, охочо, рівно. Кождому з присутних робило ся мило на серцю, коли побачив сей цьвіт наших заточенців, сю надію нашу, на кращу, зоряну будучність, — згуртовану разом в своїмріднім, руськім храмі молитви і в своїм питомім, руськім храмі науки. Кождому мимохіть виривало ся з душі бажанє: Коби-то так сеї сьвятої невинности діточої, сього щирого чувства патріотизму, моральности і набожности, тої руськости — не прибила в пізнїйшім віцї ся страшна атмосфера американського житя, ся байдужність до всього, що високе, сьвяте, непорочне, котра-то атмосфера не одно вже щиро-руське серце скривила, не одну вже душу християнську спровадила на бездорожя! По скінченім „пописі" промовив до зібраних родичів і діточок предсїдатель нашої парохії, п. Василь Груцеляк, гарними, горячими словами, дякуючи учителеви і сьвященикови за труди і заохочуючи родичів до ще більшої прихильности для справ шкільних. Треба тут признати, що п. В. Груцеляк школою незвичайно сердечно інтересував ся і мимо всяких підшептів і бунтованя „темних духів", стояв все твердо по сторонї школи а навіть довів до сего, що на передмістю Тріпспарк, де він мешкає, заложено парохіяльну школу ч. 3. По нїм промовив ще наш учитель, п. П. Кирилюк до родичів на тему: „Наука — се скарб." Слїдувала хвиля найбільше радісна для перемученої „пописом" шкільної дітвори: роздача нагород! А нагороди не-аби які були! Сама парохія дала на сю цїль пятнайцять долярів! Від образців, молитвенників, книжочок патріотично-просьвітних аж до гармоній, трубок, мячиків, кукол і перстенів і т. д. — всього мала дітвора доволї! І по торжественнім настрою, який звичайно буває на „пописї", почав ся сердечний діточий регіт, сьміхи, свист, звуки гармоній, голоси трубок, оклики діточого захвату, радість присутних родичів... — а всьо то злило ся в такий приятний хаос, що здавало-б ся, до вечера сидів би в тім діточім, принаднім сьвітї! Всї три школи замкнено на один місяць а з днем 1-го падолиста наука зачнеть ся на ново.

Хто глубоко думає над нашими обставинами в Америцї, сей переживе не одну хвилю зневіри. Всьо у нас не так, як у людий! В котрий бік повернеш ся, всюди нам чогось бракує! Разпря, братобійча борба, посягане по найдорожший скарб чоловіка: честь, визиск, брак серця, облуда, гниль моральна... І дивиш ся, чоловіче, довкруги себе і... ломиш руки. А прецінь: один куток в нашім житю ясний, тихий, невинний! А прецінь: одно нам дає ще надію на по-

праву наших страшних відносин і дає змогу замараного нашого духа народнього видвигнути „на ясні зори" — а тим є наші діти. Коли-б так цілу нашу форсу, цілий наш вплив повернути на виховане, науку, уморальнюванє дітвори, гей, милий Боже, а може-б то можна було ще се соромне пекло американсько-руське змінити на тихий, земський рай! Хоч би сей „рай" мав прийти „по наших аж кістках"...

Учасник сьвята.

З New York, N. Y.

Одно з наших найсимпатичнійших товариств, Тов. „Просьвіта" в Ню Йорку, виставило дня 21. вересня с. р. популярну комедію „Вихованець", Янчука. Треба признати, що вистава сеї штуки випала надсподівано добре.

Спеціяльно визначила ся у сім представленю п. Войтович в ролі „Катерини". У неї слідно вроджений до сцени талан, бо грала з повною вервою і з всякими артистичними вимогами. В заслугу тій аматорці треба також почислити її голосну і виразну вимову. П-а Ю. Куз в ролі „Наталки" вивязала ся зі своєї задачі так, що публика нагороджувала її часто заслуженими оплесками. У тої молоденької ще дівчинки находить ся спора іскра великого божого дару; коби тілько вона хотіла його використати в будучности... П. Хомів в ролі глухого „свата" викликував бурю сьміху між публикою. Він надаєть ся дуже добре до комічних роль, бо з тої, яку відограв у „Вихованци", вивязав ся як заводовий артист. Він теж говорив голосно і виразно. П. Жовнір в ролі „Омелька", п. Давидів в ролі „Олесї", п. Оленців в ролі гикавого „Семена", п. Зєлінський в ролі „дяка" — і всі инші дрібнійші ролї випали також добре. Особливо подобали ся численно зібраній публиці „скубенти" (ученики джерзисітської парохіяльної школи), яких випровадив на сцену дяк Харлампій Калістратович. Найбільше подобав ся присутним на салї глядачам кінцевий танець (козачок), виконаний по мистецьки цілою аматорською дружиною. Публика аж ногами дубоніла з великого вдоволеня... Сьпіви (яких було 11) під батутою п. Стеткевича випали несогірше. П. Смолинський дав на се представленє дуже добру орхестру. П. Угорчак як режісер і характеризатор в одній особі вивязав ся з своєї подвійної задачі вдоволяючо. Треба ще тут згадати і суфлєра, бо він також немало напрацював ся.

Тов. „Просьвіта" від якогось часу стало чимраз більше продукувати ся своїми аматорськими виставами. Завдячити се треба передовсім теперішному його предсїдателеви, п. Хомову, котрий єсть правдивою душею Товариства і працює для него дуже богато і щиро. Йому помагають по змозї своїх сил всі товариші і тим способом приєднують для себе щораз ширші круги місцевого руського громадянства.

Т. Дубас.

Длячого?

Пан Вілзон, демократичний кандидат на столець президента Злучених Держав, оногді осьвідчив представителеви одної з найбільших льондонських часописий, що він „ані не думає про вільну торговлю; вона є тут немислима; противить ся зовсім інтересам Злучених Держав". Дуже гарно! Отже про що властиво думає демократичний кандидат? Чи про „Tariff for Revenue only", яку приписує його плятформа, на якій стоїть пан Вілзон, а властиво на якій повинен стояти? Се значить, чи він думає про таке унормованє цла, яке уможливлювало б введенє вільної торговлї? Бо і Англія має також свого рода вільну торговлю, має відповідну до того тарифу цлову, накладаючу податок на цукор, чай і каву — отже хоть нібито має вільну торговлю, але кожда дрібниця, що приходить на стіл анґлійського горожанина, є обложена тяжкими податками. Чи не таке саме хоче завести, а зглядно полишити, бо воно вже є тепер, і пан Вілзон в Злучених Державах?

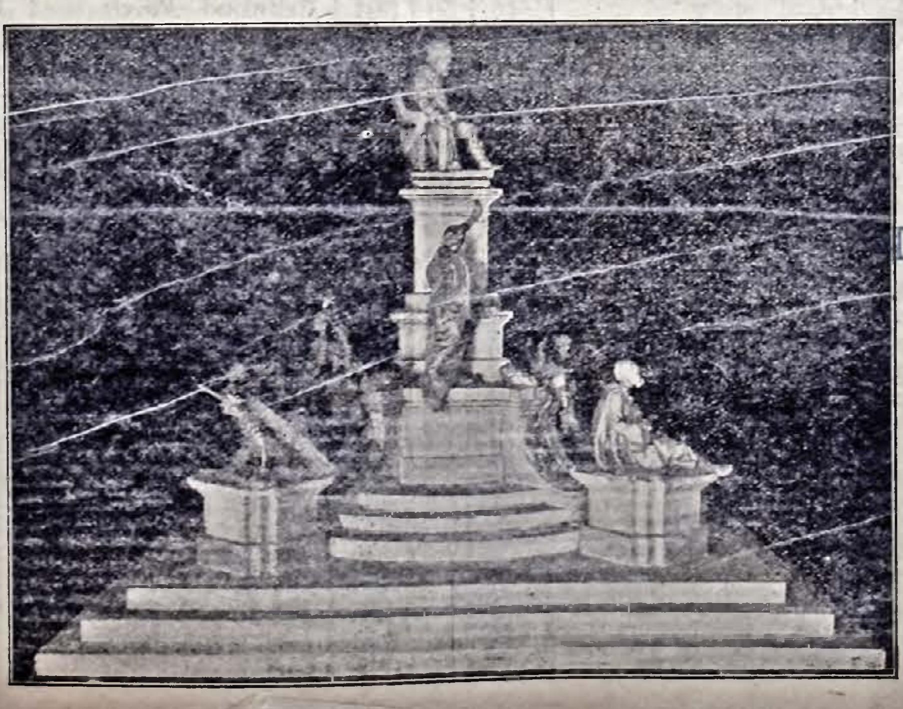
Виходить отже, що плятформа його партії для ловленя голосів сконтрувана так штучно, що можна її натягнути на оба боки. Перед горожанами сю плятформу толкує ся инакше, а перед чужинцями знова инакше. Як хто любить.

Так, як толкував плятформу демократичної партії пан Вілзон перед представителем анґлійської преси в справі цлової тарифи, так як раз задивлює ся і говорить плятформа републиканської партії, що ставить В. Тафта своїм кандидатом. А робить се отверто, не так як демократи, що доперва треба спеціяльних коментарів до зрозуміня їх поглядів. А коли так, то чого властиво хоче пан Вілзон? Длячого він кандидує, коли не обіцює нїчо нового нїчо путнього?

І коли властиво народ дізнає ся, що властиво „думає" пан Вілзон? І длячого він власне думає, що нація повинна робити з ним експеримент — якого вислїд темний, непевний, небезпечний.....

На дорозі до слави.

Дня 23. вересня с. р. відїхав до старого краю наш звісний тут від довшого часу артист, д. Григорій Кузневич. Він є абсольвентом римської академії штук красних (Reggio Instituto di belle arti di Roma) і знаний в Галичині як виконавець кількох гарних памятників і инших артистичних предметів, які, після компетентних знатоків, мають велику артистичну стійність та заслугують на загальне признанє. В Америці знаний є д. Кузневич з того, що в кількох місцевостях декорував церкви, як прим. гр.-кат. катедру в Філядельфії, угро руських церков в Пітсбурґу, церков в Клївленд, О. і мн. и. Тепер же повернув він до краю в тій цїли, щоби взяти участь в другім конкурсі, розписанім на памятник нашого народного ґенія-пророка, Тараса Г. Шевченка. Ворав дї д. Кузневич вислав був в своїм часї свій проєкт на памятник Шевченка еще на перший конкурс в р. 1910, але сему проєктови не судилось бачити злотоверхого Київа, бо він опізнив ся в дорозї, а через те артистична комісія для здвигненя сего памятника навіть його не бачила. Згаданий проєкт д. Кузневича виконаний був з глини в формі моделю і коштував богато труду і гроша, бо артист працював над ним з повним запалом та пожертвованєм через кілька місяців. З поміщеної понисше фотоґрафії сего моделю наші читачі зуміють вже самі оцінити його вартість і артистичне уґрупованє всїляких реальних та символічних осіб і фіґур. Сей свій проєкт думає д. Кузневич дещо поправити або й потрохи переробити, а колиб так комісія до оціненя надісланих на сей другий конкурс праць признала його відповідним на памятник Шевченка в Київі, тоді наш скромний артист окрив би ся напевно сьвітовою славою. Сеї слави ми йому щиро бажаємо!

Примірне Товариство.

Відоме в Ню Йорку і в цїлій околиці Товариство „Запорожська Січ", від. Р. Н. С. 117, одержало було в своїм часї запрошенє на посьвяченє сокільського прапора в Жовкві. Члени сего Товариства, зібравши ся на мітінґ, ухвалили одноголосно вислати на руки Управи жовківського „Сокола" відповідне привітне письмо і 10-долярову жертву на цїли сего „Сокола". На днях прийшло до згаданого Товариства ось таке письмо: „Жовква дня 6. вересня 1912. (Ч. пр. 145). Дружна Старшина „Січи", на руки Впов. Івана Ганачівського в Ню Йорку. За щедрий дар, одержаний в дни посьвяченя нашого прапора, то є дня 2. червня с. р., кор. 50 (пятьдесять) складаємо щиру подяку Братам за морем, на чужині. При тім повідомляємо, що письмо Ваше зістало відчитане прилюдно підчас торжества. Засилаємо від всїх членів поздоровленє. Гаразд! Філія Товариства гімн. „Сокіл" в Жовкві. — Микола Душеньчук, справник. (Підпис голови нечиткий)".

Члени Тов. „Зап. Січ" в Ню Йорку висилаючи на торжество жовківського „Сокола" привітне письмо і скромний даток, зсолїдаризували ся з усїми галицькими Руснами, які протестують проти нахабности Поляків, що то уважають Жовкву за своє корінне місто, за свій — як вони кажуть — стан посїданя...

При тій нагоді зазначуємо осьтут, що Тов. „Зап. Січ" в Ню Йорку ухвалило зі своєї каси $20.00 на „Рідну Школу" в Галичині, яку то квоту зложить ся на руки дорогого нам Гостя, п. Семена Демидчука, котрий тепер обїзджає — як відомо — деякі наші важнійші кольонії в Америці.

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНА ШКОЛА" В ГАЛИЧИНІ.

Оголошено в ч. 39-ім „Свободи" $40.85

Йосиф Липський з віча в Вунсокет, Р. Ай. (гляди: „Віче в Вунсокет, Р. Ай.") 20.65

Михайло Кархут, секр. 323 від. Р. Н. Союза в Канзас Сіти, Канз. зібрав від своїх членів-товаришів: Мих. Беднарчук 1 дол.; по 50 цт.: Мих. Кархут, Петро Добрянський, Василь Крих, Стефан Хомин, Параньна Тарнопільська, Дм. Янчишин, Юрко Білецький, Микола Демчина, Петро Дїдух, Іван Литвин, Максим Мокрицький, Андр. Делявський. Михайло Юраш, Василь Кархут, Домінїк Бісїкірський, Йосиф Гасин, Михайло Гасин, Антін Блащинин; Микита Крикливий 40 цнт.: Михайло Дериш 35 ц.; по 25 цнт.: Михайло Вора, Дмитро Блакіта, Филип Глущик, Олекса Барадай, Йосиф Крач, Петро Ярема, Іван Боґош, Юліян Синиця; Кость Шостак 10 цт. — Разом 12.85

На весїлю у д. Сильвестра Коцюбинського в Сиракюз, Н. Й. на зазив Филипа Парибус зложили на руки Івана Шереметп (члена Сиракюзкого Комітету) слїдуючі добродії: по 30 цнт.: М. Шаноська і Е. Колачик; по 25 ц.: М. Ліщинецький, Д. Гоголь, Я. Трач, Н. Дідуник, Г. Бедзїсь, В. Кучерявий, А. Вокіпний, С. Трач, М. Попик, Т. Гундич, В. Цимбрила, Н. Мачуґа, Т. Трач, Ф. Парибус, О. Шеремета, І. Шеремета, М. Бедзїсь, М. Пастух, В. Гринчук, С. Ваґа, Д. Кіт, С. Кашубинський, О. Полоз, Н. Крук і Я. Каменюк; по 15 ц.: Д. Драбик і П. Дзецюк; по 10 ц.: В. Фірман, С. Пастух, В. Сеньків, Н. Стайник, П. Яцура, С. Трач, К. Людкевич, М. Стасюк, Г. Пастух, І. Старовушник, Д. Старчук, Ф. Чевінський, О. Чекалик, Л. Кальваровський, П. Тасько, Т. Андрусишин, А. Яцура, Ю. Бугай, Т. Фішер, І. Трач, Т. Новинчук і А. Чорна; по 5 ц.: О. Лушко і І. Пелихатий. Дрібними датками 20 центів. — Разом 9.70

Загальна квота $84.05

НА ПОГОРІЛЦЇВ В СЕЛІ СТОРОНИБАБИ.

Оголошено в ч. 39-ім „Свободи" $94.33

Іван Кравчук з Кромптон, Р. Ай. зібрав на хрестинах у Т. Дячуна в Фенікс, Р. Ай. від слїдуючих добродіїв: по 1 д.: Г. Чикальський, Г. Якимець і Й. Москалюк; М. Андрець 50 ц.; по 25 ц.: Т. Дячун, Й. Чихут, Д. Дячун, П. Присяжнюк, В. Дашевський і Й. Кравчук; по 10 ц.: М. Ягрес, А. Кондрат і М. Мартинів; К. Сарафинюк 5 цнт. — Разом $5.35

Володимир Чачка з Кортіс Бей, Балтімор, Мд. зібрав від слїдуючих добродіїв: В. Чачка і А. Шандровський по $1.00; Б. Сьвіршко 55 ц.; І. Ладна і П. Миськів по 50 ц.; Й. Цїлінський, Й. Валеґа, Я. Біленький, С. Сьвіршко і П. Куречка по 25 ц.; Г. Мокрий 20 ц. — Разом 5.00

Загальна квота $104.68

КВАДРАТОВІ МЕТРИ НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

Братство сьв. Николая, від. Р. Н. С. 99, в Вілксбери, Па. зложило $25.00. (Надіслав п. Петро Герман). За сї гроші вислано Хв. Братству 25 посьвідок, а іменно ч. 12032—12056.

ЖЕРТВИ НА УКР. ГОРОД У ЛЬВОВІ.

Мих. Горбач з Ню́арк, Н. Дж. зібрав отсї датки: А. Глубіш $1.00; по 25 ц. зложили: М. Горбач, О. Гупало, М. Добровольський, М. Долинний, А. Сокальський, Л. Зьобровський, М. Дармограй, Ф. Тимецький, І. Мисько, І. Комінок, Варвара Сяган, Юзефка Добровольська і Д. Животко. — Разом $4.25. Сї гроші (20 кор.) вислав Мих. Горбач дня 21. вересня с. р. на адресу „Сокола" у Львові через „Юнайтед Стейтс Експрес Компани", число посьвідки 79729.

Справоздане касове Р. Н. Союза
за місяць серпень 1912 року.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	325	85
2	Mt. Carmel, Pa.	75	00
3	Olyphant, Pa	109	18
4	Jersey City, N. J.	51	59
5	Mt. Carmel, Pa.	88	00
6	Brownsville, Pa.	60	00
7	McAdoo, Pa.	166	10
8	Elmira Heights, N. Y.	45	89
9	St. Clair, aP.	122	69
10	Ansonia, Conn.	87	54
11	Waterbury, Conn.	33	59
12	Yonkers, N. Y.	88	25
13	Troy, N. Y.	37	18
14	St. Louis, Mo.	114	71
15	Buffalo, N. Y.	44	77
16	Lansford, Pa.	219	50
17	West Pawlet, Vt.	22	59
18	Seymour, Conn.	25	00
19	Homer City, Pa.	24	00
20	Jessup, Pa.	98	34
21	Mayfield, Pa.	21	00
22	Nesquehoning, Pa.	—	—
23	Homestead, Pa.	94	00
24	Shamokin, Pa.	20	00
25	Trauger, Pa.	55	34
26	Belle Vernon, Pa.	28	00
27	Glen Lyon, Pa.	70	81
28	Mahanoy Plane, Pa.	262	06
29	Rhone, Pa.	105	18
30	Breslau, Pa.	99	63
31	Eleanor, Pa.	34	00
32	Trauger, Pa.	51	00
33	Northampton, Pa.	244	51
34	Old Forge, Pa.	—	—
35	Whitney, Pa.	49	00
36	Scottdale, Pa.	39	85
37	Chisholm, Minn.	77	59
38	Auburn, N. Y.	86	45
39	Syracuse, N. Y.	144	10
40	Edwardsville, Pa.	89	45
41	Westmoreland, Pa.	36	95
42	Passaic, N. J.	114	09
43	Simpson, Pa.	24	00
44	Mt. Carmel, Pa.	12	00
45	Philadelphia, Pa.	82	31
46	Plymouth, Pa.	153	00
47	Ambridge, Pa.	36	26
48	McKeesport, Pa.	98	73
49	Powhatan, W. Va.	20	00
50	Desloge, Mo.	3	00
51	Yatesboro, Pa.	39	00
52	Holyoke, Mass.	16	00
53	Pittsburg, Pa.	177	58
54	Terryville, Conn.	19	90
55	Carnegie, Pa.	118	67
56	Wheeling, W. Va.	37	39
57	Cohoes, N. Y.	30	59
58	Ramey, Pa.	89	54
59	Leisenring, Pa.	37	77
60	Baltimore, Md.	7	08
61	Dunlo, Pa.	114	25
62	Lopez, Pa.	16	36
63	Ford City, Pa.	85	95
65	Elizabeth, N. J.	82	18
66	New York, N. Y.	55	95
67	Butler, Pa.	13	00
68	Ansonia, Conn.	10	59
69	New York, N. Y.	16	00
70	Jersey City, N. J.	120	71
71	Franklin Furnace, N.J.	8	35
72	Alden Sta., Pa.	86	95
73	Providence, R. I.	17	71
74	Granville, N. Y.	17	00
75	Mt. Carmel, Pa.	22	00
76	Newark, N. J.	37	70
77	Yorkville, O.	15	00
78	Minersville, Pa.	230	80
79	Meyersdale, Pa.	20	10
80	Pleasant Valley, Pa.	38	00
81	Baltimore, Md.	32	75
82	New Alexandria, Pa.	80	49
83	Carnegie, Pa.	10	18
84	Canonsburg, Pa.	22	18
85	Hazleton, Pa.	192	84
86	Olyphant, Pa.	11	00
87	Lancaster, N. Y.	28	36
88	Tonawanda, N. Y.	11	18
89	Simpson, Pa.	12	00
90	Centralia, Pa.	33	25
91	McKees Rocks, Pa.	78	51
92	Taylor, Pa.	54	18
93	Newburgh, O.	16	00
94	New Britain, Conn.	41	13
95	Beaver Meadows, Pa.	68	45
96	Pittsburg, Pa.	147	13
97	Marion Heights, Pa.	17	00
98	Shenandoah, Pa.	38	00
99	Wilkes Barre, Pa.	96	32
100	McKeesport, Pa.	14	72
101	Canonsburg, Pa.	7	13
102	Cleveland, O.	94	27
103	Superior, Wis.	23	00
104	Perth Amboy, N. J.	114	40
105	Nicetown, Pa.	26	16
106	Chicago, Ill.	107	06
107	Sayre, Pa.	41	18
108	New York, N. Y.	109	77
109	Ellsworth, Pa.	56	17
110	Leetsdale, Pa.	43	00
111	Allegheny, Pa.	20	77
112	Cleveland, O.	17	72
113	New Florence, Pa.	47	40
114	Dunmore, Pa.	61	75
115	New Philadelphia, Pa.	28	00
116	Chisholm, Minn.	18	90
117	New York, N. Y.	60	85
118	Pittsburg, Pa.	20	90
119	Latrobe, Pa.	27	00
120	Spangler, Pa.	78	00
121	Trenton, N. J.	119	60
122	Trenton, N. J.	52	18
123	Scranton, Pa.	35	54
124	Ormrod, Pa.	39	72
125	Chicago, Ill.	8	10
126	Beaverdale, Pa.	42	18
127	Buffalo, N. Y.	66	36
128	Lorain, O.	19	59
129	Sykesville, Pa.	45	00
130	Pittsburg, Pa.	34	26
131	Beaver Meadows, Pa.	20	50
132	McKeesport, Pa.	72	54
133	Newark, N. J.	75	89
134	Ernest, Pa.	38	00
135	Smoke Run, Pa.	99	00
136	Carnegie, Pa.	46	49
137	Lackawanna, N. Y.	5	00
138	Philadelphia, Pa.	8	36
139	Oil City, Pa.	28	00
140	Youngstown, O.	54	18
141	Little Falls, N. Y.	55	80
142	Elizabeth, N. J.	52	08
143	Windber, Pa.	68	00
144	New York, N. Y.	11	59
145	Altoona, Pa.	18	00
146	Detroit, Mich.	20	77
147	Allentown, Pa.	81	90
148	California, Pa.	21	52
149	Lackawanna, N. Y.	34	38
150	Pittsfield, Mass.	7	00
151	Allentown, Pa.	30	40
152	Homestead, Pa.	57	00
153	Berwick, Pa.	40	99
154	Dunmore, Pa.	43	35
155	Perth Amboy, N. J.	77	52
156	Sheffield, Pa.	15	18
157	Donora, Pa.	77	72
158	Creekside, Pa.	23	59
159	Wilmerding, Pa.	20	95
160	Jamaica, N. Y.	43	80
161	Tower City, Pa.	35	50
162	Scranton, Pa.	40	19
163	Chicago, Ill.	16	95
164	N. Hadley, Mass.	7	59
165	Chicago, Ill.	52	54
166	Barnesboro, Pa.	46	10
167	Cumbola, Pa.	35	94
168	Perth Amboy, N. J.	52	66
169	Scranton, Pa.	42	00
170	Jersey City, N. J.	53	52
171	Pittsburgh, Pa.	20	54
172	Fredericktown, Pa.	27	00
173	Cleveland, O.	24	00
174	Oxford Furnace, N. J.	24	20
175	Detroit, Mich.	32	12
176	New Burgh, N. Y.	19	87
177	Vegreville, Alta., Can.	7	00
178	Manchester, N. H.	14	97
179	St. Louis, Mo.	82	95
180	Scarbo, W. Va.	24	00
181	Manville, R. I.	7	18
182	Dixonville, Pa.	57	96
183	Sunderland, Mass.	40	79
184	Whiting, Ind.	54	00
185	Hazleton, Pa.	57	00
186	McAdoo, Pa.	44	87
187	Ford City, Pa.	43	95
188	Ginter, Pa.	84	95
189	South Fork, Pa.	58	46
190	Newark, N. J.	20	54
191	Troy, N. Y.	46	59
192	Herkimer, N. Y.	25	78
193	Red Star, W. Va.	27	00
194	Minneapolis, Min.	38	33
195	Peckskill, N. Y.	20	18
196	Whiting, Ind.	50	60
197	Swoyers, Pa.	62	07
198	Port Jerwis, N. Y.	21	59
199	Whiting, Ind.	42	70
200	Syracuse, N. Y.	6	53
201	Whippany, N. J.	29	31
202	Auburn, N. Y.	18	13
203	Brooklyn, N. Y.	25	80
204	New York, N. Y.	25	44
205	Emerald, Pa.	30	59
206	Woonsocket, R. I.	23	68
207	Jeanette, Pa.	44	59
208	Kingston, Pa.	44	59
209	Carteret, N. J.	91	59
210	Westchester, N. Y.	18	00
211	Stapleton, N. Y.	18	18
212	Cleveland, O.	32	00
213	Bayonne, N. J.	52	78
214	Chicago, Ill.	25	15
215	New York, N. Y.	25	31
216	Hazleton, Pa.	84	00
217	Rochester, N. Y.	60	34
218	Youngstown, O.	29	00
219	Bakerton, Pa.	59	00
220	Chicago, Ill.	33	10
221	Chicago, Ill.	42	41
222	Mahanoy City, Pa.	98	72
223	Port Bowkley, Pa.	55	17
224	Belle Valley, O.	26	03
225	Desloge, Mo.	74	23
226	Hammond, Ind.	21	00
227	Derry, Pa.	62	60
228	St. Clair, Pa.	25	35
229	Scranton, Pa.	111	60
230	Youngstown, O.	50	00
232	New Alexandria, Pa.	17	73
233	New York, N. Y.	14	72
234	Elizabethport, N. J.	50	83
235	Rossford, O.	39	18
236	Ambridge, Pa.	5	02
237	Chester, Pa.	46	59
239	Philadelphia, Pa.	59	85
240	Windber, Pa.	13	00
241	Newark, N. J.	12	95
242	Hawthorne, Ill.	19	95
243	West Pullman, Ill.	12	72
244	Bellefonte, Pa.	16	36
245	Trenton, N. J.	54	21
246	Crompton, R. I.	21	60
247	Wilmington, Del.	34	80
248	Coatesville, Pa.	62	72
249	Nanticoke, Pa.	34	77
250	Pittsburg, Pa.	112	26
251	Cleveland, O.	34	77
252	Northampton, Pa.	23	79
253	Lopez, Pa.	50	94
254	New Britain, Conn.	21	85
255	West Newton, Pa.	25	59
256	Ronco, Pa.	19	00
257	Spring Valley, N. Y.	20	13
258	W. E. Pittsburgh, Pa.	23	95
259	Chicago, Ill.	33	94
260	Taylor, Pa.	37	61
261	Taylor, Pa.	39	00
262	Ansonia, Conn.	10	36
263	Fulton, N. Y.	9	13
264	Juliet, Ill.	35	00
265	Taylor, Pa.	59	74
266	Glen Lyon, Pa.	36	36
267	Kingston, Pa.	24	77
268	Duquesne, Pa.	40	00
269	East Chicago, Ind.	29	00
270	Jersey City, N. J.	14	59
271	Treskow, Pa.	27	09
272	Delano, Pa.	21	60
273	Hudson, N. Y.	21	00
274	Youngstown, O.	43	46
275	Perth Amboy, N. J.	70	61
276	Ambridge, Pa.	24	45
277	Hartford, Conn.	31	80
278	Wilkes Barre, Pa.	71	66
279	Glen Campbell, Pa.	25	00
280	Stockton, Pa.	48	00
281	Manchester, N. Y.	20	85
282	Syracuse, N. Y.	18	74
283	Auburn, N. Y.	19	74
284	Rome, N. Y.	12	77
285	Glassport, Pa.	8	00
286	Lorain, O.	19	08
287	Carnegie, Pa.	14	00
288	So. Bethlehem, Pa.	34	98
289	Elizabeth, N. J.	38	35
290	Clarksburg, W. Va.	—	—
291	Brooklyn, N. Y.	15	13
292	Detroit, Mich.	31	76
293	Duquesne, Pa.	48	59
294	Madera, Pa.	30	61
295	Akron, O.	22	46
296	New Kensington, Pa.	39	42
297	Dravosburg, Pa.	22	59
298	Holden, W. Va.	33	59
299	Kent, Pa.	18	25
300	Johnstown, Pa.	66	98
301	Chicago, Ill.	34	16
303	Olwein, Iowa.	14	00
304	Heilwood, Pa.	50	85
305	Bruceton, Pa.	15	59
306	Cumbola, Pa.	25	00
307	Wilkes Barre, Pa.	12	08
308	East St. Louis, Ill.	19	57
309	Clayville, N. Y.	7	00
310	Hazleton, Pa.	38	00
311	New York, N. Y.	13	89
312	Reading, Pa.	17	08
313	Trenton, N. J.	18	99
314	Hazleton, Pa.	12	00
315	Jersey City, N. J.	10	77
316	Rochester, N. Y.	11	85
318	Northampton, Pa.	22	31
319	Newark, N. J.	13	80
320	Baltimore, Md.	14	59
321	Clifton Heights, Pa.	21	65
322	Tolleston, Ind.	11	50
323	Kansas City, Cans.	22	31
324	Philadelphia, Pa.	16	54
325	Butler, Pa.	21	20
326	Avoca, Pa.	24	75
327	Old Forge, Pa.	61	68
328	Toronto, Canada	26	13
329	Leechburg, Pa.	59	40
330	Little Falls, Pa.	34	00

Прихід за місяць серпень є $14.823.71

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Матвію Паславськім, Baltimore, Md.	1.000.00
Івані Колесар, Swoyers, Pa.	1.000.00
Михайлі Цірка, Alden, Pa.	1.000.00
Анні Бак, St. Clair, Pa.	1.000.00
Стефані Ґарко, Pittsburg, Pa.	1.000.00
Леоні Старух, Perth Amboy, N. J.	1.000.00
Михайлі Клянцко, Jersey City, N. J.	400.00

Запомога по бл. п.:

Ядвідзі Михайлишин, Detroit, Mich.	400.00

Запомога для:

Юрія Цапа, Ormrod, Pa.	200.00
Николая Яропута, Plymouth, Pa.	100.00
Николая Терпливець, New York, N. Y.	100.00

Сирітська часть по:

Івані Глищак, Minersville, Pa.	425.00
Михайлі Пітко, Smoke Run, Pa.	500.00
Антоні Панчишак, St. Clair, Pa.	530.00
Палку Марцін, Northampton, Pa.	500.00
Петрі Манько, Lackawanna, N. Y.	500.00

Орґан Р. Н. Союза	1.473.30
Засідане Контр. комісії і Голов. Уряду	322.63
Конвенційні відзнаки	162.50
Платня Гол. Уряду Р. Н. С.	270.00
Адміністрація Р. Н. С.	98.02
Надгорода орґанізаторам	136.01
Розхід за місяць серпень	12.117.46

Зіставлене:

Прихід за серпень 1912 р.	14.823.71
Готівка з перенесеня з XII. Гол. Конвенції остала	106.384.06
Весь прихід разом є	121.207.77
Розхід за серпень 1912 р. є	12.117.46
Готівка з кінц. серпня остає	$109.090.31

З того:

Фонд сирітський	45.013.46
„ резервовий	35.675.71
„ народний	5.618.99
„ бідних	8.060.95
„ еміґраційний	3.193.83
„ розпорядимий	11.527.37
Разом	$109.090.31

Д. Капітула, г. предс.,
А. Шаршонь г. кас.,
С. Ядловський г. ф. секр.

Книжки

котрі можна дістати в друкарні „Свободи“:

	цнт.
Ангел та пустельник	15
Америка	15
Американець, веселий образ з житя народу	15
Бери та читай	30
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся	15
Весела книжочка з образками	35
В Старім і Новім краю	25
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітий	10
Доля галицької сироти	5
Дещо про зьвірята	30
Дещо про права і суди	10
Дорога до сьвідомости	10
Еміґрант	15
Журавлї	10
Жите, зарібки, орґанізації і т. и. в Зл. Держ.	15
Зуб за зуб	10
Казки за Циганів	10
Коротка історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Многострадальний народ	20
Народний рух австр.-угор. Русинів	15
Оповідане про Алї Бабу і сорок розбійників	20
О підземних скарбах	25
Оповіданя про заздрих богів	10
Про нутро землї	25
Покуса	10
Про кінець сьвіта	15
Рицар і смерть	5
Розмова Поляка з Русином	10
Релїгійні віровання	20
Русько-англійський тлумач	60
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Товариска ворожка	15
Хто з чого жиє	15
Унїя в Америцї	20
Які то є люди на земли, з 20 образ.	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Хлопська доля	5

Молитвенники і книжки богослужебні та релїгійні.

Звичайна оправа.

Збірник	1.90
Збірничок	1.30
Новий Завіт	2.00
Псалтир	1.00
Вог Надежда Моя	1.00
Хлїб душі	60
Хлїб душі, латинськими буквами	84
Дорога	52
Дорога, малий	32
Друг душі	50
Горі Серце	34
Ізборник Церковний, малий	70
Ізборник Церковний, мал. лат. бук.	70
Молитвенник, галицкий	66
Псалтир, малий	1.20
Сокровище Душі	80
Збірничок	55
Збірник найкрасших пісень церк.	10
Ангельський хор, збірник народно-церкев. пісень під ноти ч. І.	25
Ангельський хор, часть ІІ.	5

Гарна оправа.

Бог Надежда Моя	2.00
Хлїб Души	1.80
Хлїб Души, латинськими буквами	2.00
Дорога	1.70
Дорога, малий	1.00
Друг Души	1.30
Горі Серце	1.10
Молитвенник	1.80
Молитвенник, латинськими букв.	1.80

Друки.

Метрики шлюбні	3
Метрики смерти	3
Помяник за померших	10
Папір листовий з вінєтами, оден	2

Замовленя належить висилати на адресу:

SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Повідомлєнє.

HE EUROPEAN COLONIZATION COMPANY,

441 Drexel Building, Philadelphia, Pa.

Отсим повідомляє ся, що Руська Кольонія в West Millville розвиває ся дуже скоро, бо до того часу розпродано перейшло 1000 акрів землї, а переважно позакуповували самі Русини.

Тепер розпочали парцелювати кількасот акрів цїлком близько при містї Millville. Та нова парцеляція лежить в серединї межи двома „стрітами": одна веде до міста Bridgeton, а друга до Carmel. Та, що веде до міста Bridgeton курсує нею „Стріткара" між Millville a Bridgeton, а та що веде до Carmel незадовго між Millville a Carmel буде так само іти „Стріткара".

Ся земля є дуже добра а положенє чудове і гарне. Земля суха, рівна і дуже урожайна. Інтересовані приїзджайте, не відкладайте на завтра. Нинї Вам добре сю землю оглянути і випробувати, бо в сусїдстві Руської Кольонії є сотки фарм, які управляють переважно Американцї.

Ся земля є попарцельована по пять акрів, але хто годен, може купувати кілько хоче парцель. В тій парцелї одна 5-акрова фарма коштує $376.00. Лише треба дати $100.00 задатку, а решта на виплат, $5.00 або $10.00 місячно. Хто платить згори, дістає опуст 5 процент, і до того, протягом двох-трох тижнїв дістане чистий „дід" „Guarantee Deed" або по нашому „Інтабуляція".

Родимцї! Чи не добра для Вас спосібність? Кождий з нас мріє щоби бути незалежним, не слухати фабричних трубів та гуків, або спускати ся в підземні майни. Як закупите в West Millville кавалок землї, то відчуєте що ущасливилисьте себе і свою родину, бо всї житєві средства будете мали свої і не будете потребувати платити високі ренти. Не одні купуєте „лоти" і платите за них високу цїну, або кілько то з нас закуповують фарми в пустинях, де нема нї міста нї фабрик. О тім вже писалисьмо що тут є міліонові міста, що тут є цивілїзація, що тут що години трен їде з Philadelphia до Millville і з Millville до Philadelphia, а тікет коштує Вас лише $1.32 в обі сторони.

Тоті що уже позакуповували а перемуфують ся на свої фарми, Компанія обіцяла їм дати 5 акрів даром, де будуть могли побудувати Школу, Церков і инші інституції які громада буде потребувати.

Родимцї! Спішіть, доки маєте добру нагоду. Прилучіть ся до тих близько 100 родин, котрі до тепер у нас закупили землю а побудуємо велике, богате і красне руське місто.

Можете приїзджати кождого дня і оглянуту сю землю, або пишіть по руськи з повним довірєм.

В нашім бюрі занимають уряди Русини.

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
441 Drexel Building, 5th & Chestnut Sts,
Philadelphia, Pa.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Усї ті, що змінюють свої адреси.

Експедиція нашої часописи просить усїх тих Вп. Родимців, читачів нашої часописи, які змінюють місце свого побуту чи помешканя, повідомлювати про се адміністрацію „Свободи" після поданого понизше взірця:

Член відділу Р. Н. Союза ч. ....

Імя і назвиско моє звучить ....

....

Моя стара адреса звучить ....

....

Прошу посилати „Свободу" на нову адресу, яка звучить ....

....

SVOBODA
83 Grand Str., Jersey City, N. J.

МИ ПЛАТИМО $8.00 АБО $20.00 ТИЖНЕВОЇ ПЛАТНІ.

Потребуємо ще кількох людий в ріжних місцевостях на аґентів до продаваня ріжнородних золотих, срібних, нікльових годинок і ланцушків для робітників на місячні сплати по $1.00 або $2.00. Потребуємо також кількох людий на подорожних аґентів, щоби їздили з міста до міста. Практика непотрібна. Чесні і тверезі люди потребують лиш до нас віднестись. Подайте нам яке Ваше теперішне занятє.

North American Sales Company, 21a
Box 954 — Dept. 182
New York, N. Y.

Одинокий руський адвокат на цїлу Америку.

Доктор прав

ЮЛЇЯН ЧУПКА,

полагоджує всї справи американські. Понеже др. Ю. Чупка був адвокатом в Галичинї, длятого полагодить Вам найлїпше всї справи процесові, спадкові і війскові в Галичинї, спорядить повномочія, контракти і всї правні документи і перепровадить інтабуляції. — Адрес:

Dr. Julian Czupka,
P. O. 372. 3 N. Main Str., WILKES-BARRE, PA
LUZERNE CO.

ЖІНКИ! Учіть ся акушерії в нашій школї або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся независимими. Наука тревае 3 місяцї; по її скінченю видаємо диплЬом. Адресувати:
Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery,
229 E. 14th Street, New York, N. Y.

R. J. Glick Аґент асекурацийний від огня.
Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING
(15—30)
SHAMOKIN, PA.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та почніть складати свої ощадности в стейтовім Банку на розї вулиць

Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найлїпші лїнії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсї.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
COR. 14th & CARSON STS.,
South Side Pittsburg, Pa.

И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас.,
Ол. Вучак, уряди. банк.

ЦЇНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДЇ".

1) ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довший час (від 3 місяцїв до року) платять ся після спеціяльної тарифи, яку інтересовані дістануть на жадане листовно.

1-о, 2-о або 3-и разові ОГОЛОШЕНЯ БИЗНЕСІВ по 3 цнт. від слова за кождий раз.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ, як: мітинґи брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союза поміщає ся безплатно один раз в рубрицї „Рух в Віддїлах Р. Н. Союза".

ОГОЛОШЕНЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛЇВ по 2 центи від слова для брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союза, а для товариств неналежачих до Р. Н. Союза по 4 центів від слова.

ПОШУКУВАНЄ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за найменче 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і иньші по 3 центи від слова.

ПРОПОЗИЦЇЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за найменше 10 слів.

Одноразове оголошенє адреси 25 центів.

2) Належитість за всяке оголошенє мусить бути прислана з гори та в цїлости. В противнім разї оголошенє безуслівно не поміщає ся. Належитість за дрібні оголошеня можна присилати також почтовими марками

3) Кожде оголошенє мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того числа часописи, в якім воно має бути поміщене. Оголошень телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошень або за відвічальність оголошуючих ся в часописи фірм редакція не приймає нїякої відвічальности.

5) Кого-б скривджено, або в ким зле обходжено-б ся в тїй фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази ошуства, викине ся оголошенє несовісної фірми; кромі сего редакція доложить всїх старань, щоб ошуста потягнути до відвічальности.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошенє, не подаючи причин.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бизнес чесно і дійсно зможуть додержати того, що обіцюють в оголошеню.

8) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошенє.

9) Оголошеня мусять бути писані пером, виразно і на одній сторонї папєру.

10) За дрібні оголошеня редакція не висилає нїяких поквітовань.

Д-ра RICHTERA

PAIN-EXPELLER.

Д-ра RICHTERA ВСЕСИЛЬНИЙ ВНІШНИЙ СЕРЕДНИК ПОВИНЕН БУТИ В МЕДИЧНІЙ ШАФЦІ КОЖДОЇ ФАМІЛІЇ.

Він проганяє ревматизм, подаґру, біль в бедрах та в клубових суставах і невральґію.

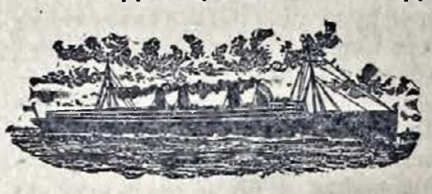
Усуває швидко всї болї та затвердїлости суставів і мяснів. Знаменитий на вивихненя, хромість і стовченя.

Скорий лік на простуду, інфлюенцу, біль горла, затамоване віддиханє.

Не дайте ся ошукати. Правдивий находить ся в представленїм тут пуделку. По 25 центів і по 50 центів фляшчинка в аптиках.

F. Ad. Richter & Co.
American House, 74—80 Washington Str.,
NEW YORK, N. Y.

РОДИМЦЇ! ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ!

Телефон Orchard 6085

Час попирати своїх земляків, а не ворогів нашого народу. Загляньте у вільній хвилї до моєї канцелярії побіч руської церкви, а переконаєтесь, що знайдете там поміч і пораду у всїляких клопотах і справах старокраєвих судових, маєткових і військових. — Єсли хто з Вас має процес в краю, або хоче стягнути гроші від свого довжника в краю; хто має справу спадкову або хоче продати або купити ґрунт в старім краю — то знайде у мене совістну, фахову і дешеву пораду і поміч. Крім того продаю **шифкарти на всї найлїпші лїнії і найтанше. До краю від 23 до 27 долярів, з краю до 28 дол.**

Також продам **фарми, доми і лоти** в найлутших місцях по найдешевших цїнах. — Порада безплатно. На листи відповідає ся відворотно.

H. CZARNECKI, 30 E. 7th Str., NEW YORK CITY.

ПАПІРОСИ „NEBO" МОЖУТЬ ВДОВОЛИТИ КОЖДУ НАЦІОНАЛЬНІСТЬ.

В нинїшних часах подибуеть ся усюди таку силу найріжнороднїйших папіросів, що пересїчному курцеви дуже тяжко визнати ся, з яких іменно сортів виробляють ся тї папіроси і котрі з них заслугують на признанє.

Богато курців, які привикли до куреня папіросів европейського виробу, запевняють з усею рішучістю, що нові папіроси „NEBO" їм найлїпше смакують, бо вони зроблені з найлїпшого турецького тютюну і визначають ся такими прикметами, яких инші роди папіросів зовсїм не мають.

ENTIRELY NEW

NEBO CIGARETTES

═ CORK TIP ═

Виріб Циґареток з турецьких мішанин тютюну

Вдоволяють усїх курців!

Чудові шовкові несподіванки

Образцї птахів і цьвітів в кождій пачцї

NEBO Cigarettes

5 цнт. за 10 штук

Продає ся по всїх шторах

СПРОБУЙТЕ ПАЧКУ І УПЕВНІТЬ СЕБЕ

З шовкових птиць і цьвітів суть гарні заголовки

P. LORILLARD CO.

НАЙНИЗШІ ЦЇНИ. НАЙНИЗШІ ЦЇНИ.

Найвисше забезпеченє $100,000.00

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся аґентам крикливою і брехливою реклямою. Як вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви запитайте цигана, чим він ручить і де його зарука? Відвічальний Аґент і банкир складає заруку в державну касу. Заки повірите кому свій гріш, чи то до перехованя, чи пересланя до старого краю, попереду переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований гріш. Я зложив в державній касї як заруку для вас **СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.**

Тому тямте, що треба уникати непевних банкирів. До ваших послуг є старий, опитний Аґент, який висилає 100 корон за $20.43, 200 корон за $40.85, 500 корон за $102.00, 1000 корон за $204.00. Продає шифкарти до Европи і до Америки, робить контракти, повновласти та полагоджує військові справи, а усе те робить

— дешево, совісно і точно. —

Пишіть по подробиці курсу і цїни шифкарт.

Відповідаю відворотною почтою, а всяку пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington St., New York. 23-48

Найвисше забезпеченє $100,000.00

СПРАВОЗДАНЄ КАСОВЕ „РУСЬК. МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА“

за місяць серпень 1912 року.

Від.	Місцевість	$	c.
1	Shamokin, Pa.	16	15
2	Mt. Carmel, Pa.	1	00
3	Olyphant, Pa.	3	75
4	Jersey City, N. J.	1	35
5	Mt. Carmel, Pa.	3	00
7	McAdoo, Pa.	16	20
8	Elmira, N. Y.	3	00
9	St. Clair, Pa.	8	76
10	Ansonia, Conn.	7	90
11	Waterbury, Conn.	1	50
12	Yonkers, N. Y.	1	75
14	St. Louis, Mo.	5	25
16	Lansford, Pa.	9	45
18	Seymour, Conn.	1	00
20	Jessup, Pa.	5	75
21	Mayfield, Pa.		50
24	Shamokin, Pa.		48
25	Trauger, Pa.		75
26	Belle Vernon, Pa.		75
27	Glen Lyon, Pa.	18	50
28	Mahanoy Plane, Pa.	9	90
29	Rhone, Pa.	4	75
30	Breslau, Pa.	—	—
33	Northampton, Pa.	11	70
35	Whitney, Pa.		75
36	Scottdale, Pa.	4	30
37	Chisholm, Minn.	3	25
38	Auburn, N. Y.	5	00
39	Syracuse, N. Y.	2	50
40	Edwardsville, Pa.	7	70
42	Passaic, N. J.	8	55
43	Simpson, Pa.	3	25
45	Philadelphia, Pa.		25
46	Plymouth, Pa.	5	85
47	Ambridge, Pa.	1	50
48	McKeesport, Pa.	5	00
53	Pittsburg, Pa.	23	20
55	Carnegie, Pa.	10	50
58	Ramey, Pa.	—	—
59	Leisenring, Pa.	6	15
60	Baltimore, Md.		90
61	Dunlo, Pa.	1	50
63	Ford City, Pa.	2	50
65	Elizabeth, N. J.	4	25
66	New York, N. Y.	1	00
67	Butler, Pa.		25
68	Ansonia, Conn.	1	13
70	Jersey City, N. J.	3	45
72	Alden Sta., Pa.	7	45
73	Providence, R. I.		75
78	Minersville, Pa.	2	00
81	Baltimore, Md.		90
82	New Alexandria, Pa.	5	75
83	Carnegie, Pa.		15
85	Hazleton, Pa.	4	25
87	Lancaster, N. Y.	2	64
91	McKees Rocks, Pa.	1	50
92	Taylor, Pa.	2	75
96	S. S. Pittsburg, Pa.	8	75
97	Marion Heights, Pa.		50
98	Shenandoah, Pa.	3	50
99	Wilkes Barre, Pa.	1	00
102	Cleveland, O.	2	00
104	Perth Amboy, N. J.	9	45
105	Nicetown, Pa.	1	25
106	Chicago, Ill.	1	50
107	Sayre, Pa.	2	73
108	New York, N. Y.	1	00
109	Ellsworth, Pa.	1	25
116	Chisholm, Minn.		25
117	New York, N. Y.		50
120	Spangler, Pa.	8	00
121	Trenton, N. J.	18	76
123	Scranton, Pa.		90
126	Beaverdale, Pa.	3	45
127	Buffalo, N. Y.		25
128	Lorain, O.	1	00
129	Sykesville, Pa.	1	00
130	Pittsburg, Pa.	1	00
132	McKeesport, Pa.	5	50
133	Newark, N. J.	2	40
135	Smoke Run, Pa.	1	50
136	Carnegie, Pa.	1	25
137	West Seneca, N. Y.	3	00
139	Oil City, Pa.	1	50
140	Youngstown, O.	1	75
142	Elizabethport, N. J.	4	75
144	New York, N. Y.		75
147	Allentown, Pa.	5	50
148	California, Pa.	1	00
156	Sheffield, Pa.		25
157	Donora, Pa.	4	00
162	Scranton, Pa.	1	25
179	St. Louis, Mo.	1	25
182	Dixonville, Pa.	1	50
185	Hazleton, Pa.		90
188	Ginter, Pa.	2	85
197	Swoyers, Pa.	15	50
198	Port Jervis, N. Y.		50
201	Whippany, N. J.		25
203	Brooklyn, N. Y.	—	—
207	Jeanette, Pa.	2	05
208	Kingston, Pa.	4	45
213	Bayonne, N. J.	3	83
222	Mahanoy City, Pa.	5	55
223	Port Buckley, Pa.	1	50

Від.	Місцевість	$	ц.
222	Mahanoy City, Pa.	5	55
223	Port Buckley, Pa.	1	50
224	Belle Valley, O.	—	25
225	Desloge, Mo.	1	00
227	Derry, Pa.		40
228	St. Clair, Pa.	4	96
229	Scranton, Pa.		80
239	Philadelphia, Pa.	—	25
241	Newark, N. J.	—	—
244	Bellefonte, Pa.	5	50
245	Trenton, N. J.		00
246	Crompton, R. I.	1	25
247	Wilmington, Del.	1	00
249	Nanticoke, Pa.		15
250	Pittsburg, Pa.	1	50
252	Northampton, Pa.	1	60
255	West Newton, Pa.	1	75
257	Spring Valley, N. Y.		75
258	W. E. Pittsburg, Pa.		75
260	Taylor, Pa.		75
273	Hudson, N. Y.	1	50
276	Ambridge, Pa.	2	00
283	Auburn, N. Y.		25
285	Glassport, Pa.		25
286	Lorain, O.	2	50
289	Elizabeth, N. J.		00
294	Madera, Pa.	3	50
296	New Kensington, Pa.		00
298	Holden, W. Va.	1	75
308	E. St. Louis, Ill.	1	00
326	Avoca, Pa.	1	00

Весь прихід за місяць серпень 1912 р. є - - 442.99

Зіставлене:

Прихід за серпень є - - 442.99
Готівка з перенесеня з XII. Гол. Конвенції остала - 16.712.46
Весь прихід разом є 17.155.45
Розхід за місяць серпень є 15.00
Готівка з кінцем серпня остає - - - - 17.140.45

Дм. Капітула, г. предс.,
А. Шаршонь, г. касієр,
С. Ядловський, г. секр. ф.

Оголошене.

Перша Руська Американська Ризниця в Шенандоа, Па. глядає чоловіка (аґента), який би згодив ся ходити по плейсах і збирати замовленя (ордери) на всї церковні і братські річи за відповідний умовлений процент. Жадає ся тілько чесного, працьовитого, безпартійного а при тім бізнесового чоловіка. Праця стала. Хто не чує ся відповідним до сеї праці, нехай не голосить ся. Услівя можуть бути тілько усгні. Адреса:

(39-40) SAINT MICHAEL'S „RYZNYCIA“
114 S. CHESTNUT ST., SHENANDOAH, PA.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Валов, 101 6th St., Monongahela City, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa

Місто-предсідателька:
Марія Череммак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa

Контрольна Комісія:
о. В. Валог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Каськів, Newark, N. J

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Маркевич, Olyphant, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добош, Lansford, Pa.

Організатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союза находить ся під числом 83 Grand St. (у власнім домі) Jersey City, N. J.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ГОМСТЕД, ПА. Братство св. Арх. Михаїла, від. 23, подає до відомости своїм членам, що дня 13 го жовтня с. р. о год. 2-ій попол. відбуде ся мітінґ, на котрім мають явити ся всі браття і свої довги вирівнати, бо в противнім разі будуть суспендовані так з Братства як і Р. Н. Союза. Хто не явить ся на тім мітінґу, заплатить кару 50 цнт. — Андр. Крак, секрет.

РОМ, Н. Й. Бр. св. Ів. Хрест., від. 284, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбув ся дня 15. вересня с. р. На тім мітінґу вістали вибрані слідуючі нові урядники: П. Гусак, пр., Й Бучуляк, кас., Ів. Кравець, секр., фін., М. Грене, секр. рек., В усіх братських справах прошу звертати ся на адресу: І. Кравець, Р. О. Box 142, Rome, N. Y.

МІКІСПОРТ, ПА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 48, подає до відомости, що дня 15. вересня ухвалили собі братя, що кождий брат, котрий перебуває в Мікіспорт, має ходити на мітінґи кождого місяця. Хто сеї ухвали не буде придержувати ся, заплатить 25 центів кари. — М. Лабош предс., М. Фринцко, секр.

ДЖЕНЕТ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 207, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбуде ся в церковній гали дня 13. жовтня с. р. о 2-ій год. полудни. На тім мітінґу буде справоздане касове і вибір нового уряду. Кождий член має явити ся і вирівнати свій довг, бо хто не явить ся, заплатить 50 ц. кари а урядник 1 дол. Довгуючі члени вістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. — Т. Драбик, предс.; Н. Опар, кас.; Л. Монастирський, секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, вибрало на річнім мітінґу дня 20. вересня с. р. слідуючих нових урядників: П. Торбен, предс.; М. Вишньовецький, секр.; А. Лазар, кас.; В. Романів, контр.; М. Коралюс, госп. мастку; дозорці хорих: А. Іванцьо і П. Валида; Ав. Юзко, прапорщик; І. Іваніцький, кап.— При тій нагоді взивае ся довгуючих членів, щоби на слідуючім мітінґу, який відбуде ся дня 12. жовтня с. р. вирівнали всі свої залеглости до Братства і до Р. Н. Союза. — Петро Торбен, предс.; Мих. Вишньовецький, секр.

ОЙЛ СІТИ, ПА. Бр. Усп. Пр. Богородиці, від. 139, подає до відомости всім своїм членам, що на річнім мітінґу вістали вибрані до нового уряду: М. Бурка, предс.; Й. Романчак, секр.; А. Бурак, кас.; Й. Фрас, опікун хорих. В усіх братських справах просить ся від тепер звертати на адресу: — Joseph Romanczak, Box 476, Oil City, Pa.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Андрея Перв., від. 66. повідомляє всіх своїх членів, що найблизший мітінґ відбуде ся дня 11. жовтня с. р. (т. є. в пятницю) о год. 7½ вечер в гали Якова Цомпля, під ч. 313 E. 71 улиця. На тім мітінґу має явити ся кождий член, бо контрольна комісія буде складати три-квартальне справоздане. — С. Корінь, предс.; І. Гаран, кас.; В. Глюґ, секр., 417 E. 74 St. N. Y.

ВЕСТ ПАВЛЕҐ, ВТ. Бр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 17, взиває всіх членів на піврічний мітінґ, що відбуде ся в домі С. Дунди дня 6. жовня с. р. (в неділю). На порядку дневнім дуже важна справа, котру мусить ся конечно залагодити. — М. Кначанчик, предс.; М. Ясінь, кас.; С. Дунда, секр.

ЕЙТСБОРО, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 51, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітінґу дня 8. вересня с. р. вибрано слідуючих нових урядників: М. Іванечко, предс.; І. Початко, заст. предс.; В. Слабий, кас.; А. Хома, заст. кас.; К. Гесс, секр.; І. Вуйчик, заст. секр.; Й. Лаба, контр.; Ф. Кухар, доз. хорих; Д. Кухар, дверник; радні: М. Турок, А. Хробак, Д. Голіят, В. Валюш, В. Дорочак, І. Куник. — М Іванечко, предс, В. Слабий, кас; К. Гесс, секр.

ЛАНКАСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє і просить всіх тих Русинів, котрі ще не належать до нашого Братства і до Р. Н. Союза, що на мітінґу, який відбуде ся в неділю 20 го жовтня с. р. точно о 2 ій по пол. в Odd Fellow, Hall, 25 Central Ave, Cushing Block, Lancaster, N. Y. будемо принимати до Братства без вступного а до Р. Н. С. після статута. Всі члени мають на сей мітінґ явити ся, бо на порядку дневнім є дуже важна справа. Хто на мітінґ не прийде, заплатить кару 1 дол. а урядник 2 дол. — Дм. Сухина, предс.; В. Удич, кас.; С. Кінь, секр.

КУМБОЛЯ, ПА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 306, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ, на котрім складати ся буде річне справоздане і вибирати ся новий уряд, відбуде ся в неділю дня 13. жовтня с. р. о год. 2-ій пополудни. Хто не явить ся на тім мітінґу на означений час, заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — А. Тибінь, предс.; К. Молодець, кас.; Д. Пелячик, секр.

ҐЕРИ, ІНД. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 322, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбуде ся 13. жовтня с. р. о год. 2-ій пополудни в гали на 17-ій Медісон під числом 1704. Всі члени мають на сім мітінґу явити ся, бо суть до полагодженя дуже важні справи. Принимати ся також буде нових членів до Р. Н. Союза після статута. — Л. Гриневич, предс.; А. Цебак, секр.

За дрібні оголошеня редакція не висилає ніяких поквітовань.

ПОДЯКА.

Виділ філії „Просьвіти" в Сяноці висказує щиру подяку Вним пп. Осипови Мельникови в Pittsburgh, Pa. і Осипови Ялечкови в Ramey, Pa. за труди, які понесли при збираню жертв на бурсу ім. Т. Шевченка в Сяноці, як і усім Вним Землякам, найбільше з міст Pittsburg і McKees Rocks, Pa., які не жалували лепт для сеї так важної для галицької України інституції.

Рівночасно просимо й уповажняємо пп. Осипа Мельника й Осипа Ялечка до дальших трудів в справі бурси.

За Виділ:
Іван Пеленський,
Іван Франчук,
Вол. Бучацький.

Заходом Драматичного Кружка імени Котляревського
відбуде ся
в суботу, дня 5-го жовтня 1912 року
представлене
„СЕМЕ НЕ КРАДИ".
ОСОБИ:

Мотьо	Михайло Кравчук
Сура	Юлія Лещун
Леабсь	Василь Костецький
Війт	Михайло Бек
Семен	Іван Гаравуз
Тарас	Михайло Шуль
Іван	Іван Лещишин
Танас	Юрій Гулик
Циган	Михайло Костецький

Галя Куцевича, 930 Grant Str., Black Rock, N. Y.

Початок о год. 7·30 вечером.

Вступ для мущин 25 ц. для жінок 15 ц.

По представленю ВЕЛИКИЙ БАЛЬ, на який запрошуємо усіх сердечно, тим більше, що дохід весь так з представлення як і з балю йде на руську церков св. Івана Хрестителя на Black Rock.

ПОШУКУВАНЯ.

Глядаю свого братанича Василя Ґруни. Походить з села Терепча, повіт Сянік. Має перебувати десь коло Вест Рутлянд. Хто подасть про него відомість, дістане в нагороду $5.00. Прошу адресувати: Wasyl Szczujko, Box 64, Fredericktown, P. Wash. Co.

Пошукує ся Марії Панькович, котра утікла від свого мужа з одним Литвином ще в 1907 році до Cleveland, Ohio і не дає о собі ніяму знати. Марія Панькович є висока 5 стіп і 5 цалів, білява, мірної грубости, мала зі собою синка 5 місячного і донечку 5 літну. Хтоби знав що про ню живу, або мертву і дав знати підписаному, одержить $5.00 надгороди. Іван Панькович, Box 36, Manchester, N. Y.

ПОЗІР! ГРОВІДЕНЦІ! ПОЗІР!

Великий Баль

устроює Братство Князя Данила, від. Р. Н. Союза 73. в суботу, дня 5-го жовтня с. р. в Tremont Hall, ч. 240 Willard Ave., Providence, R. I. Початок о год. 7. вечером. Вступ від особи 25 центів.

На сей Баль запрошує ся всіх місцевих і позамісцевих Русинів-Українців, а також Поляків.

За добру забаву ручить

Балевий Комітет.

ПО ПРИЧИНІ СМЕРТИ

мужа мушу спродати гарну, 300 акрову фарму майже за безцінь. Дім новий на два поверхи та всі будинки, 9 штук худоби, кури та всякі машини і рільничі прирядн. Тілько 4.200. Виплата після умови. Голосити ся до властительки:

Йосифа Пойда,
R. F. D. No. 3. Box 62.
Colchester, Conn.

Заходом читальні „Просьвіта" в Сиракюз, Н. Й.
відбуде ся
Великий Баль
в драматичним представленем
„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"
в суботу, дня 5-го жовтня 1912 року
в гали ім. Богдана Хмельницького,
925 W. Fayette St., Syracuse, N. Y.
Початок о 6. години вечером.
Вступ - - - - - - 25 цнт.
ОСОБИ:

Наталка	п-на Н. Яновська
Возьний	п. Он. Шеремета
Виборний	п. Гр. Трач
Терпилиха	п-на Кс. Бандас
Никола	п. Пр. Голян
Петро	п. Ів. Шеремета

Режісер і управитель хору п. Ст. Вульчин.

Впов. Родимці в Сиракюз і околиці! Не жалуйте часу, а прийдіть на сей баль і представлене, де при гарних наших піснях будемо могли гарно забавити ся і придбаємо деякий цент для нашої читальні. Штука відзначаюча, а музика знаменита. Хто прибуде — не пожалує.

Комітет.

Найвисше зарезпечене [illegible]